

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
May 18, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, GEGUŽĖ - MAY 18, 1994

Nr. 96

Žinios iš Lietuvos - Elta

Socialdemokratai dar nepritaria referendumų organizavimui

Vilnius, gegužės 17 d. (Elta) - Socialdemokratų partijos taryba rekomendavo savo frakcijai Seime pritarti Lietuvos ir Lenkijos sutarties ratifikavimui. Tačiau, jos nuomone, Seimo diskusijose būtina pareikšti abejones dėl kai kurių jos straipsnių, pirmiausia tų, kuriuose aptariami tautinių mažumų abiejose šalyse kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo klausimai. Tai būtina todėl, pasakė antradienį spaudos konferencijoje partijos pirmininkas Aloyzas Sakalas, kad vyriausybės, pasirašydamos kitus susitarimus, atsižvelgtų į galimus iš tarpvalstybinės sutarties išplaukiančius padarinius.

Tarybos posėdyje aptartas Socialdemokratų požiūris į Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) ir Lietuvos Tautininkų Sąjungos siūlomus referendumus. Socialdemokratų partija, sakė A. Sakalas, nepritaria konservatorių referendumui teikiama tekstui. Jos nuomone, reikėtų pataisyti konstitucinio įstatymo projektą, atsižvelgiant į socialdemokratų dar pernai pateiktus pasiūlymus indėlius kompensuoti diferencijuotai. Socialdemokratai laikosi nuostatos, kad priešlaikinių Seimo rinkimų organizavimas yra natūralus politinis procesas. Rinkėjai turi teisę pareikšti savo nuomone, ar jau atėjo laikas keisti įstatymų leidžiamąją valdžią. Socialdemokratų partijos nariai šiuo metu neprisideda prie parašų rinkimo dėl šio referendumo. Tačiau birželio mėnesį įvyks dar vienas tarybos posėdis, kuriame bus galutinai apsispręsta dėl dalyvavimo jame, pasakė pirm. Aloyzas Sakalas.

Lietuva ir JAV pasirašys karinio bendradarbiavimo gaires

Pirmadienį Vilniuje įvyko pirmosios JAV vyriausybės delegacijos ir Lietuvos pareigūnų derybų dėl tolesnio šalių bendradarbiavimo krašto gynybos ir apsaugos srityje.

Spaudos konferencijoje krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius informavo, kad susitikime buvo nutarta pasirašyti memorandumą dėl konkretaus JAV ir Lietuvos bendradarbiavimo karinėje srityje. Jame būtų apibrėžtos šios partnerystės kryptys, prioritetai. Ministras pasakė, kad toks dokumentas gali būti pasirašytas jau šių metų vasarą.

Derybų metu buvo aptartas Lietuvos nacionalinio saugumo planas, gynybos programos kūrimas, amerikiečių Lietuvoje vykdoma karinio bendradarbiavimo programa „Kariškiai laisviam“ („Military to military“). JAV delegacija taip pat susipažino su NATO „Partnerystės taikos labui“ pristatymo dokumentu.

JAV vyriausybės delegacija taip pat susitiko su prezidentu Algirdu Brazausku.

Isteigta Vaikų teisių apsaugos tarnyba

Lietuvoje įsteigta vaikų teisių apsaugos tarnyba, veiksianti

prie Socialinės apsaugos ministerijos. Tarnyba atstovaus vaikų interesus įvairiose valstybinėse bei visuomeninėse institucijose, spręs įvaikinimo bei globos klausimus, atliks kitas su vaikų teisių apsauga susijusias funkcijas.

Tarnybos darbuotojai rūpinis, kad vaikai būtų ginami nuo smurto bei prievartos šeimoje ir visuomenėje, kaupis ir tikrins informaciją apie našlaičius, kurie gali būti įvaikinti Lietuvoje ar užsienyje, taip pat apie būsimuosius tėvius. Tarnybos pareigūnams suteikiama teisė susipažinti su vaikų gyvenimo sąlygomis šeimose, globos namuose, kitose vaikų ir paauglių įstaigose, baismės atlikimo vietose.

Amerikoje nustatyta AIDS diagnozė - netikra

Vilniaus medikai paneigė Amerikos ligoninėje padarytą Žmogaus imunodeficitu Virus (ŽIV) diagnozę, dėl kurios buvo deportuotas lietuvis, rašo „Lietuvos rytas“. Kovo 29 dieną iš Floridos buvo deportuotas Vilniaus universiteto studentas Linas Jegelevičius, kuriam Miami (Floridoje) ligoninėje tą dieną klaidingai nustatė teigiamą ŽIV reakciją, kuri ilgai galėtų sukelti AIDS ligą. Amerikos ambasadoje Lietuvoje jam buvo anuliuota metus galiojanti įvažiavimo į JAV viza. Balandžio mėnesį Lietuvos AIDS centras po specialių tyrimų įvažiavimo į JAV vizą. Balandžio mėnesį Lietuvos AIDS centras po specialių tyrimų įvažiavimo į JAV vizą. Balandžio mėnesį Lietuvos AIDS centras po specialių tyrimų įvažiavimo į JAV vizą.

Lietuvos AIDS centro gydytoja dr. J. Rakickienė, paprašyta pakomentuoti Lino Jegelevičiaus sveikatos patikrinimo JAV ligoninėje rezultatus, sakė, kad klaidingai teigiama ŽIV reakcija kartais gaunama ir Lietuvoje, tačiau po to visuomet atliekami specialūs patvirtinamieji testai. „Kiekviena valstybė turi savo įstatymą. Matyt, Majamyje medikai nesivargina dėl kitų šalių piliečių, tokių testų nedaro, o deportuoja“, samprotuoja gydytoja.

Paskirti nauji Lietuvos ambasadoriai

Laikinasis Lietuvos reikalų patikėtinis Nuolatinėje Lietuvos atstovybėje prie Europos Tarybos Strasboure Aurimas Taurantas prezidento A. Brazausko dekretu paskirtas ambasadoriumi prie Europos Tarybos. Lietuvos Respublikos laikinasis reikalų patikėtinis Kazachstane Vytautas Einoris paskirtas Lietuvos ambasadoriumi Kazachstane. Iš pareigų atleisti: Prancūzijos ambasadorius Osvaldas Balakauskas ir Lenkijos ambasadorius Dainius Junevičius.

Lietuvos JT Asociacija pareiškė susirūpinimą dėl kurdų gynybos persekiojimo

Lietuvos Jungtinių Tautų Asociacija išsiuntė laiškus Turkijos vadovams, kuriuose reikšiamas susirūpinimas dėl kurdų teisių užtarėjo Haluk Gerger persekiojimo. Laiškai ad-

Klaipėdos vandentiekį remontuos prancūzai

Vilnius, gegužės 12 d. (AGEP) - Klaipėdos savivaldybė nutarė miesto vandentiekio bei kanalizacijos sistemų pertvarkymą patikėti prancūzų įmonei „Lyonnaise des eaux“.

Ši įmonė prieš kelis metus pasiūlė Vilniaus savivaldybei pertvarkyti susidėvėjusią miesto vandentiekio sistemą. Tačiau kai kurie miesto tarybos nariai, tvirtindami, kad norima perduoti Lietuvos turtą - vertingus požeminius vandenis - užsieniečiams, energingai pasipriešino deryboms su prancūzų kompanija, ir šiai teko atitraukti.

Vilniaus vandentiekis yra labai blogos būklės, vamzdiniai susidėvėję, buičiai naudojami vanduo kartais būna labai rudas ir nemalonus kvapo.

Tačiau vandentiekio pertvarkymui reikia labai daug lėšų, kurių Vilniaus miestas, žinia, turės labai greitai. Vilniaus miesto valdžios neveiklumas labai parankus verslininkams, nes vilniečiai neapsikentę perka gana brangius vandens gerinimo įrenginius.

Miestelių gyventojai neteko karšto vandens

Vilnius, gegužės 12 d. (AGEP) - Pasibaigus šildymo sezonui, mažų miestelių gyventojai tuo pačiu neteko ir karšto vandens. Katilinės, kurios tiekėdavo karštą vandenį, buvo privatizuotos kartu su įmonėmis, prie kurių jos įrengtos, todėl valdžia neturi joms jokios įtakos. Įmonės - katilinių savininkės siūlo tiekti karštą vandenį, tačiau vienam gyventojui per mėnesį tai kainuotų nuo 27 iki 60 litų. Žmonės tiek mokėti negali. Rajonų savivaldybės tikisi gauti lėšų iš vyriausybės.

- Prezidentas Algirdas Brazauskas užpraėitą savaitę susitikio su šalies dienraščių redaktoriais. Prezidentas leido suprasti, kad negalima rašyti nei apie katastrofas, nei apie prezidentinio lėktuvo pirkimą didesne nei rinkos kaina, nes tai griauia Lietuvos autoritetą užsienyje.

resuoti Turkijos prezidentui, ministrui pirmininkui ir užsienio reikalų ministrui. Šiuo klausimu Asociacija taip pat kreipėsi į Turkijos ambasadą Vilniuje.

Lietuvos visuomeninė organizacija šių žingsnių ėmėsi, gavusi pranešimą iš Jungtinių Tautų Asociacijų pasaulinės federacijos sekretoriato Genevoje, jog Turkijoje sumistas ir nuteistas pasaulinės federacijos vykdomojo komiteto narys, aktyvus kurdų demokratinių teisių rėmėjas daktaras Haluk Gerger. Ankara valstybinio saugumo teismas jį nuteisė vienerius metus ir aštuonis mėnesius kalėti bei pinigine bauda.

Šiuo metu Istanbulo valstybinio saugumo teismas dar nagrinėja H. Gergerui pateiktus kaltinimus dėl „Ginkluotųjų pajėgų, vyriausybės ir valstybės apšmeižimo“. Pranešime teigiama, kad visą nuteistojo kaltę sudaro tai, jog jis nusiuntė kreipimąsi į viešą sueigą ir oficialioje Turkijos spaudoje skelbė straipsnius, gindamas kurdų teises ir kritikuodamas Turkijos saugumo organų bei ginkluotųjų pajėgų veiksmus prieš kurdų siekius.



Po rytmetinio bėgimo su JAV prezidentu Clinton, Senatui patvirtinti prezidento siūlomas kandidatas į JAV Aukščiausiojo Teismo teisėjus Stephen Breyer atsisėdęs tampo raumenis. Nesitikima kitių jo patvirtinimui.

Valstybinės pajamos atsilieka nuo plano

Vilnius, gegužės 12 d. (AGEP) - Finansų ministras Eduardas Vilkelis patvirtino, kad biudžeto padėtis dabar tebėra sunki. Ministras sakė, kad iplaukos labai smarkiai atsilieka nuo planuotųjų. „Ypač blogai mokamas imonių pelno mokestis, kurio, tarkim, į savivaldybių biudžetą iki gegužės 1 d. sumokėta ne 33%, o tik 11.7%. Smarkiai atsilieka iplaukos iš pridėtosios vertės mokesčio“, nes pasak ministro, „biudžeto įstatyme jo pajamos planuotos nuo metų pradžios, o ne nuo gegužės mėnesio. Savivaldybių biudžetų bendra pajamų dalis per keturius mėnesius įvykdė tik 23.4% (turėtų būti irgi apie 33%).

Valstybinio biudžeto pajamos gegužės 1 d. buvo iš viso 1.94 milijonai litų. Pirmąjį metų ketvirtį biudžeto pajamų dalis buvo įvykdėta 86 procentais.

„Kol kas sunku nustatyti, ar keturių mėnesių pajamos ir išlaidos yra subalansuotos“, sakė E. Vilkelis, „nes išlaidos paprastai suskaičiuojamos, pasibaigus ketvirčiui, tačiau aišku, kad padėtis yra sunki. Pavyzdžiui, gegužės 12 d. ministerija paskirstė tik 4.5 milijonus litų iš papildomų biudžeto pajamų, gegužės 11 d. - kiek daugiau -

per 10 milijonų litų.

Paprašytas konkrečiau pasakyti, kaip žmonėms bus kompensuojamas numatomas 10% kainų padidėjimas ši mėnesį, finansų ministras sakė, kad kaip ir pernai, kas mėnesį ar rečiau bus didinamos pensijos ir iš valstybinio biudžeto apmokamų tarnautojų atlyginimai. Tačiau pranašauti tikslius skaičius ministras nesiryžo, nes, jo žodžiais, „tai tiesiogiai priklausys nuo papildomų biudžeto pajamų, kurių tikimasi pirmiausia iš pridėtosios vertės mokesčio“.

Min. Eduardas Vilkelis mano, kad jau šio mėnesio pabaigoje biudžetas pasipildys pridėtinės vertės mokesčio pajamomis, nors mokestis bus stabiliai mokamas turbūt tik nuo liepos mėnesio. Ministras sakė, kad daugelyje Europos šalių įvežant prekes visi mokesčiai - muitai, pridėtinės vertės mokestis, akcizai - sumokami pasienyje, tuo tarpu Lietuvoje mokesčiai atidedami 20 ir net 45 dienomis. „Todėl net birželio mėnesį mes dar negalėsime pasakyti, kiek pajamų iplaukė iš pridėtinės vertės mokesčio ir ar jis jau pradėjo veikti“, sakė Vilkelis.

Seimo referendumo organizatoriai nebaigė registruotis

Vilnius, gegužės 9 d. (BNS) - Lietuvos Tautininkų bei Demokratinės partijos, kurios šiuo metu renka parašus praveisti referendumą, atsiskaičius balsuotojų, ar rinkti naują Seimą, gegužės 9 d. buvo įspėtos, kad jų užsiregistravimas dar nėra užbaigtas. Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas juos įspėjo, kad jų įregistravimas nebaigtas, nes Seimo vadovybė negavusi dokumentų nuorašo.

Tai žurnalistams pranešė Seimo spaudos atstovas V. Kavaliauskas. Seimo pirmininko

prašymu jis priminė Referendumo įstatymo straipsnį, reikalaujanti, kad iniciatyvinės grupės įregistravimo akto nuorašas turi būti įteiktas Seimo vadovybei gegužės 10 dieną.

Pasak V. Kavaliausko, Konservatorių partija itin kruopščiai sutvarkė visus dokumentus referendumui dėl indėlių atstatymo ir neteisėtios privatizacijos įregistravimo.

Tuo tarpu nei Tautininkai, nei Demokratai apie savo iniciatyvinę grupę Seimo vadovybės daramai neinformavo.

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAXSAS (312) 585-8284

JAV norėtų daugiau investicijų Lietuvoje

JAV ambasadoriaus pasikalbėjimas, išvykstant

Vilnius, gegužės 10 d. - Išvykdamas atgal į Vašingtoną gegužės 21 d., JAV ambasadorius Darryl Johnson, „Lietuvos rytui“ davė pasikalbėjimą, kuri parengė korespondentas Artūras Račas.

Paklaustas ar per tris jo pasikymo Lietuvoje metus pasikeitė Lietuvos ir JAV santykiai, amb. Johnson atsakė, kad labai pasikeitė ir tai paaiškino pavyzdžiais.

„Kai mes pradėjome čia dirbti, tie santykiai buvo labiau teorinio negu praktinio pobūdžio. Be abejo, atsižvelgiant į tai, kad JAV niekada nepripažino prievartinio Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą, jie turėjo svarbų politinį aspektą, tačiau nebuvo realaus tų santykių turinio. Dabar yra kitaip - vyksta įvairios pasikeitimo programos, kuriose dalyvauja akademines institucijas, žymūs visuomenės atstovai, kultūrinės organizacijos. Yra pagalbos programa, kurios prieš trejus metus dar nebuvo. Ji apima tokią sritį kaip bankininkystę, privatizavimą, energetiką, žemės ūkį bei aplinkos apsaugą. Ši programa suderina mūsų sugebėjimus ir Lietuvos poreikius“.

„Šios programos ateityje, žinoma, pasikeis, kai pasikeis Lietuvos poreikiai“, sakė ambasadorius. „Anksčiau mes vykdėme humanitarines pagalbos programas, tačiau šiuo metu poreikis joms sumažėjo“.

„Tikiuosi, kad artimiausiais metais pastebimai išsipildys mūsų veikla saugumo srityje, padidės kontaktai su JAV bei NATO karine vadovybe“.

„Taigi manau, kad santykiai tarp JAV ir Lietuvos išsipleto, juose atsirado daugiau turinio. Kita vertus, norėčiau pastebėti, jog Lietuvai sėkmingai žengiant reformų keliu, poreikis mūsų teikiamai pagalbai mažės. Kai kuriose Rytų Europos šalyse, pavyzdžiui, Vengrijoje, Lenkijoje, Čekijoje ir Estijoje mūsų pagalbos programa jau yra sumažinta. Tikiuosi, kad panaši sėkmė Lietuvoje taip pat sumažins mūsų pagalbos poreikius“.

Lito susiejimas su doleriu padidino lito patikimumą

Paklaustas, kaip vertina užsienio investicijas Lietuvoje, Darryl Johnson pasakė, kad jų dydis yra gerokai mažesnis, negu JAV norėtų. „Tačiau jis labai padidėjo per paskutinius metus. Aš patenkintas, kad JAV investicijos šiuo metu yra

didžiausios Lietuvoje, yra sukurta apie 200 bendrų Lietuvos ir JAV įmonių, iš kurių 15 yra pakankamai stambios. Veikia JAV prekybos rūmų atstovybės, kuri padeda bendrauti Lietuvos ir JAV verslininkams“.

„Manau“, kalbėjo ambasadorius, „kad investicijų dydį lemia keli faktoriai. Pirmiausia, šalyje turi būti teisinė infrastruktūra. Lietuva šioje srityje jau žengė reikšmingų žingsnių, tęsia šį darbą, o ir mes taip pat prie to prisidedame“.

„Antras faktorius susijęs su bankininkyste ir finansais, pirmiausia - nusipėjamos pinigų vertės prasme. Lito įvedimas ir jo susiejimas su JAV doleriu labai padidino pasitikėjimą jūsų valiuta“, pastebėjo ambasadorius.

„Trečiąjį faktorių būtų galima pavadinti biurokratinio - kaip viskas yra daroma praktikoje, kokios yra kliūtys. Mano nuomone“, sakė Johnson, „Lietuva čia dar turi problemų, nes neretai galima išgirsti skirtingus atsakymus į tuos pačius klausimus. Reikia garantuoti, kad taisyklės būtų nuolatinės ir visų žinomos“.

„Kita vertus, visada reikia atsiminti, jog dauguma verslininkų neatvyksta į Lietuvą vien tik norėdami daryti jums gera. Jie atvyksta, jei yra galimybė užsidirbti pinigų, ir jiems nesvarbu, kur tai daryti - Lietuvoje, Pietų Korėjoje ar Argentinoje. Jei norite, kad tie verslininkai atvyktų į Lietuvą, jūs turite būti patrauklesni už kitus. Beje, aš pastebėjau, kad nuo Sovietų Sąjungos laikų dar yra išlikęs nepasitikėjimas žmonėmis, kurie turi pinigų. Tuo tarpu turėtų viešpatauti sveika atmosfera verslui plėtoti, pagarba biznui“, pažymėjo ambasadorius.

Paklaustas, ką ketina dirbti, grįžęs į JAV, Darryl Johnson sakė, kad dirbs JAV pagalbos buvusiosios Sovietų Sąjungos valstyboms koordinatoriaus pavaduotoju. Bet jis pažymėjo: „Tačiau kadangi JAV niekada nepripažino Lietuvos kaip teisėtios Sovietų Sąjungos dalies, aš nebūsiu atsakingas už mūsų valstybės pagalbą Baltijos šalims. Mano darbas bus daugiausia susijęs su Vidurinės Azijos ir Kaukazo valstybėmis. Pagalbos programos Rytų ir Vidurio Europos šalims, kurioms priskiriama ir Lietuva, yra koordinuojamos iš greta mano naujosios darbo vietos esančio kabineto“.

„Be abejo“, užtikrino Darryl Johnson, „aš ir toliau domėsiuosi Lietuva, galbūt net dalyvausiu kokiose nors programose. Be to, kadangi dabar iš Vilniaus yra lengva patekti tiek į Rytus, tiek į Vakarų, tikiuosi, kad man pavyks užsukti į Vilnių kokios nors kelionės į Rytus metu“.

KALENDORIUS

Gegužės 18 d.: Šv. Jonas I, popiežius, kankinys; Venancijus, Erikas, Julita, Erdvilas. Pop. Jonas Paulius II gimė 1920 metais.

Gegužės 19 d.: Celestinas, Prudencija, Alkuinas, Gilvinas, Taura. Antanas Vanagaitis gimė 1890 metais.



SKAUTYBĖS kelias

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

„AUŠROS VARTŲ“ TUNTUI 45 METAI

Pirmojo JAV-se įsisteigusio LSS skautių „Aušros Vartų“ tunto Čikagoje 45 metų veiklos sukaktis buvo kukliai paminėta penktadienį, gegužės 6 d., jaukia vakarone Jaunimo centre.

Septintai valandai artėjant, Jaunimo centro kavinė rinkosi „Aušros Vartų“ tunto sesės, viešnios ir svečiai; jų tarpe LSS Tarybos Pirmios pirm. vs fil Kestutis Ječius, buvęs LSS Tarybos pirm. vs fil Sigitas Miknaitis, dvasios vadovas vs fil kun. Juozas Vaišnys, SJ, vs fil kun. Antanas Saulaitis, SJ, LSS Vidurio rajono Seserijos atstovė vs fil Rita Penčylėnė, kitų skautiškų vienetų Čikagoje atstovės.

Laukiant vakaronės pradžios nuobodžiauti neteko. Rengėjos maloniai sutiko ir užėmė svečius, šeimininkės trūsėsi ruošdamos patrauklų vaišių stalą, tunto vadovės rūpinosi vakaronės pravedimo detalėmis, o svečių daugumos dėmesį patraukė vs Alės Namikienės labai kruopščiai paruošta „Aušros Vartų“ tunto 45 metų veiklos parodėlė. Dėmesį traukė ant ilgo stalo išdėstyti stovyklų knygos ir nuotraukų albumai. Kiti ilgai stoviniavo prie sienos iškabintų nuotraukų ir ilgų tuntininkių, vadovų, draugininkių, tunto rėmėjų, talkininkių ir geradarių sąrašų. Stebėtis reikėjo, kaip kruopščiai viskas paruošta. Daugelis nuotraukų padidinta. Surašytos pavardės, vardai, datos, įvykiai... Vaizduose – sueigos, eilinės ir iškilmingos šventės, Kaziuko mugės, iškylos, stovyklos... Pavieniai veidai ir grupės. Tai vaizdinė tunto veiklos istorija, kurioje metų tekmeje galima pasiekti ne tik veiklą, bet ir atskirti individų skautišką gyvenimą nuo papūrusiom galvelėm paukštyčių iki rimtų (bet šypsančių) žalių kaklaraiščių pasipuošusių skautininkių – vadovų. Prisiminimų srautui pagavus, daugeliui buvo sunku atspėti nuo tų vaizdų... (Ačiū, sese Ale!)

Vakaronę 7:30 val. pradėjo tuntininkė ps fil Renata Ramanauskaitė Borucki, pasveikindama susirinkusius ir keliais sakiniiais apibūdindama vakaronės priežastį: tuntas švenčia

45 metų sukaktį. Tuntui vadovavo 20 tuntininkių, o ji, tunte užaugusi, jau 21-ji. Iš šio būrio vadovų ps Elena Strikienė jau išsisi Amžinybėje. Iš tunto buvusių 7 dvasios vadovų, 4 jau nuėję pas savo Kūrėją. Susikaupimu prisiminti mirusieji ir mirusios, o pagerbiant visas tuntininkes – 21 žvakę uždegė šioje sueigoje dalyvavusios tuntininkės – Z. Juškevičienė, A. Ramanauskienė, H. Plaušnaitienė, A. Namikienė, I. Laucienė, S. Kerelytė ir D. Eidukienė.

Tęsdama sueigą, pareiškusi, kad susirinkome prisiminti ir pasidžiaugti, tuntininkė Renata prisiminė savo pirmąją draugininkę, sueigą, stovyklą ir vadovų įdiegtą pareigos supratimą – ką gauname iš skautavimo, privalome perduoti jaunesnėms sesėms. Dėkinga buvusios vadovės. Jaučiasi pagerbta pakvietimu vadovauti tuntui, kuriame užaugo.

Tuntą šilintai sveikino LSS Tarybos pirmininkas vs fil K. Ječius ir įteikė varpelį, kurio skambėjimas vadovėms primintų įsipareigojimus ir į tunto greitas kvietus naujas seses. Vidurio rajono Seserijos atstovė perskaitė LSS Vyriausios Skautininkės vs Birutės Banaitienės sveikinimo žodžius ir įteikė meniškai išdegtą lėkštę. Su gražia raudonų rožių puokšte ir linkėjimais tuntui gyvuoti dar 100 metų, sveikino buv. tuntininkė vs Z. Juškevičienė. „Kernavės“ tunto „Verpsčių“ būrelio vardu sveikino vs Nijolė Užabalienė, o „Sietuvos“ skautininkių ir vyr. skautių draugovės vardu – s. fil. Jolanta Kerelienė. Raštu gautus sveikinimus perskaitė tunto adjutantė vs fil. Vida Brazaitytė.

Skautininkės Ritos Fabijonienės eiliuotai parašytą tunto istoriją, o taip pat Geležinio Vilko ordinu apdovanotų penkių buv. tuntininkių apibūdinimus gražiai padainavo „Gabijs“ draugovės ketvertukas Vida Brazaitytė, Lidija Polikaitienė, Irena Vaičiulytė ir Julija Valaitytė.

„Mūsų būreliai“ – apie tunto veikloje gilius pėdsakus palikusius šešis vyr. skautiškų ir skautininkių būrelius, gražiai kalbėjo vs Janina Mikutaitienė. Nuosirdžia padėką ir vadovų

„Aušros Vartų“ skautiškų tunto devynios iš buvusių 20 tuntininkių. Iš k.: I eil. vs Zuzana Juškevičienė, pirmoji tuntininkė vs Nina Grigaliūnienė, vs fil Halina Plaušnaitienė. II eil. – vs fil Danutė Eidukienė, vs fil Sofija Statkienė, vs Nijolė Balzarienė, vs Alė Namikienė, vs Albina Ramanauskienė ir s. Jolanda Mockaitienė.

„AUŠROS VARTŲ“ TUNTO BŪRELIAI

Nusagstę žiežirbom laužų,
Nupynėm šventei vainikus
Ir parnešėm namo.

Kad vis skambėtų širdyje
Jaunystės juokas ir daina,
Kad vis žydėtų, kaip gėlė
Draugystė, meilė ir malda.

Palaimink, Viešpatie, visus.
Nupynėm šventei vainikus
Ir parnešėm namo.

Irena Šerelienė

Skautiška idėja, įdiegta sesių širdyse su pirmuoju žodžiu: Aš pasižadu tarnauti...“, negesta niekada. Noras palaikyti ryšius su skautišką organizacija ir puoselėti skautybės idealus būlio pagrindinis variklis, kuris jaunas ir senas seses subūrė į „Aušros Vartų“ tunto būrelius, kurių šiandien turime net šešis.

„Mirgos“,
„Kng. Gražinos“,
„Partizanės Vaidilutės“,

ivertinimo žodžiais oficialiąją vakaronės dalį baigė tuntininkė ps Renata Borucki.

Visi buvo pakviesti pasivaišinti kava ir skoningai paruoštais užkandžiais. Dalyviai ilgokai bendravo vaišindamiesi ir kalbėdami apie tolimesnę skautijos ateitį, būriavosi prie prisiminimų ir nostalgiją žadinančių parodėlių.

„Aušros Vartų“ tuntui – pirmajam Amerikos žemyne, linkim ilgai gyvuoti, ugdant seses skautišką idealą dvasioje, dar bent kitus 45 metus.

IR

„Sutemų“,
„Juzės Daužvardienės“ ir
„Sofijos Čiurlionienės“.

Pasizadėjome remti tuntą, įsipareigojome stipriai puoselėti gerojo darbo savoką, konkrečiai padedant ir aukojant pagalbos reikalingiems, nutarėme dalyvauti ir lietuvių kultūrinėje veikloje.

Ir šiandien, po 45 metų, „Aušros Vartų“ tunto veikloje, žvelgiant į praeitį ir svarstome, ar visus tuos įsipareigojimus sąžiningai atlikome?

Vartau „Aušros Vartų“ tunto 1949-69 m. ir 1949-79 m. suaktyvinius leidinius, ir „Skautų Aido“ 1989 m. jubiliejinį numerį, ir skaičiuoju, kiek metų būreliai gyvavo „Aušros Vartuose“? Ar išpildė? Arti 160 metų! Neįtikėtina, ar ne? Ir visuomet dirbame su meile, su rūpesčiu, vedamos draugystės ir priklausomumo savam vieniui.

160 metų, tai ne viena diena. Kiekviena mes savo širdyje žinome, kiek atidavėm savo tuntui, visuomenei. Kiek stovyklavome, suvažiavimuose dalyvavome, kiek Kaziuko mugių puosė mūsų rankdarbiai, kiek esame buvę pavyzdžiu jaunesnei skauti, kiek žygiavome ir kiek dainavome, kiek laužų uždegėme ir kiek kartų spaudėme kairę.

Ir einam per prisiminimų pievas, atsargiai, kad koks prisiminimas nepaspruktų, neliktų neatsimintas. Ir širdyje smagu ir gera, kad galėjome priklausyti šioms būreliams, kurie tapo lyg ir šeimos tąsa, kuomet ir džiaugsmas, ir skausmas buvo bendrai išgyventi, juokiantis ir verkiant kartu.

Juk visko būta toje mūsų veikloje: linksmų, laimingų dienų ir labai sunkių, skaudžių valandų, bet, kažkodėl, visi tie sunkumai nublinksta ir lieka tos malonios skautavimo dienos, draugystė išgyventa savame būrelyje ir savame vienete.

Lieka begalinė dainų virtinė, kuri kiekvieną kartą, išgirdus skautišką melodiją, suvirpina širdį ir vėl sukelia nuostabių prisiminimų.

Lieka giliai širdin įstrigę vyresniųjų skautiškų žodžiai, kada vedėme būsimą vyresnę skautę į žodžio vietą, o žvaigždės buvo ranka pasiekiamos. Matome ežeran nuleidžiamus lauzėlius ir girdime vyresnės vadovės jautrius žodžius. Prisimename ir savųjų dukrų skautavimo pradžią.

Prisimename dalyvavimą pasirodymuose, sukurto kupletus ir tunto šventėse atliktą programą. Tai vis tunto skrynių sukrautas skautiškas krautis, kuris ir mus pačias labai praturtino.

Su giliu liūdesiu ir malda minime mūsų seses, kurios išėjo Namo per anksti. Jos buvo tokios brangios ir taip labai reikalingos.

Ir klausiamės šiandien savęs, ar tikrai taip buvo ir kur tie nuostabių laikų dingo? Jie nedingo, jie lieka mūsų širdyje ir prisiminimuose, kuriuose skautavimas užima svarbią ir brangią vietą, neištrinamą ir niekad neužmirštamą.

Todėl šiandien galime atvirai pasisakyti, kad savo pasižadėjimus ir išpildėjomus atlikome pagal sugebėjimus ir išgalės taip, kaip buvome pradžioje apsisprendusios.

Net ir šv. Petras, vieno pasirodymo metu, išklausęs mūsų visų trūsą, vargą ir sunkumus beskaudaujant būreliuose, nutarė, kad tikrai būsimė priimtos į dangų. Jis taip sakė:

Ašarą braukiu ir lenkiu galvą žilą,
Tokių moterų – tai perla, rubinai!

Ir Bendruomenė, ir Altas, Vlikas tenutyla.

Jums aš atveriu dangaus vartus plačiai!

Turite tik prisidėti: nežygiuot, nesaliutuot

Ir medalių nedėvėti! Galite tik dainuoti

Ir kad posedžių nebūtų, nei balsuot, nei nominuot

O kad ilgesys nemaustų, galite dainuot, dainuot!

Skautybė, tai gyvenimo būdas, kuris yra įsitvirtinęs mūsų pačioje esmėje savo kilnia, bet ir paprasta idėja.

Skautybė, kuri apvaldo mūsų dienas ir lydi mus visur, kur tik bebūtumėm. Skautybė, kuri pakelia sielą virš pilkos kasdienybės ir pripildo širdį gerai atliktos pareigos jausmu.

Pagal sesę Šerelienę:

Niekas negali sustabdyti paukštės skrydžio

Ir niekas negali užgesinti saulės vėsu,

Nes skautybės idėja vis žydi, Ir esame sesės ir aš, ir tu.

v.s. Janina Mikutaitienė
„Kng. Gražinos“ būrelis

LSS SUVAŽIAVIMAS TORONTE

Atidėtas LSS suvažiavimas. Jis spalio 12 ir 23 d. vyks Toronto, Anapilio patalpose, o susipažinimo šokiai spal. 2 d. vakarą ruošiami Lietuvių namų didžiojoje salėje.

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą –			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūrą. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Spalio 15 d. – „Puota jūros dugne“ – metinis jūrų skautų, čių renginys Lietuvių centre, Lemonte.

Rugsėjo 30 d. - spalio 1 ir 2 d. – ASS Metinė šventė Lietuvių centre, Lemonte.

Lituanicos skautų tunto sueiga įvyks gegužės 22 d., Pasaulio lietuvių centro Lemonte apatinėje salėje. 9 val. r. bus šv. Mišios Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, 10 val. – sueigos pradžia.

Dr. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė: vidaus ir kraujų ligos. Nechirurginis išsipleisusių venų gydymas. 5540 S. Pulaski Rd., tel. 312-585-2802. Pirm. antr. penkt. 9 v. r. 3 v. p. p. ketv. 10 v. r. 7 v. v. trečd. šešt. 10 v. r. – 2 v. p. p. Sustarimo nereikia trečd. ir šešt. Sumokama po vizito

DR. ROMUALDAS POVILAITIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. (1-312) 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

DALIA E. CEPELE, D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171st
Tinley Park, IL 60477
(708) 614-6871
Valandos pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 426-7700

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimų (kalbėti angliškai) tel. 708-422-8260

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmo 3 v. p. p. 7 v. v. antr. 12:30-3 v. p. p. trečd. uždaryta, ketv. 1-3 v. p. p. penkt. ir šešt. 9 v. r. 12 v. p. p.

Namų (708) 584-5527
DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6989 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS. ŽAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinus
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p. p.

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v. v.
Tel. (708) 448-1777

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2806
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. LEONAS IEBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmo 2 v. p. p. 7 v. v. antr. 9 v. r. 12 v. r. ketv. 12-4 v. p. p. penkt. 12-6 v. v.

Val. antr. 2-4 v. p. p. ir ketv. 2-5 v. p. p. Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 778-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

DR. PETRAS ŽILIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm. antr. ketv. ir penkt. 3-6; Šeštadieniais pagal susitarimą

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽILIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3166
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽILIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm. antr. ketv. ir penkt. 3-6; Šeštadieniais pagal susitarimą



„Aušros Vartų“ skautiškų tunto Čikagoje dabartinė tuntininkė su keturiomis (iš penkių) Geležinio Vilko ordinu apdovanotomis buv. tuntininkėmis. Iš k. – Alė Namikienė, Halina Plaušnaitienė, Albina Ramanauskienė, tuntininkė Renata Ramanauskaitė Borucki ir Danutė Eidukienė. Trūksta Onos Siliūnienės.

Vadinkime daiktus tikraisiais vardais

Kai užsienyje gauname spaudą iš Lietuvos, pirmiausia susidomime politika: ką sako valdančioji partija; prieš ką pasako opozicija; kas dedasi santykių atžvilgiu su buvusiuoju „vyresniu broliu“; kokius reikalavimus ar priekaištus dabar susigalvojo ta ar kita gyventojų mažuma... Visą spaudą, leidžiamą Lietuvoje, vargiai kas įstengtų perskaityti ir panagrinėti, nes vien laikraštį ten šimtai, tačiau mūsų visuomenėje daugiausia pasiekia pagrindiniai didieji dienraščiai. Jais čia lietuviai labiausiai pasitiki ir žino jų kryptį, pažiūrą, nusistatymą politiniams, ekonominiais ir kitais svarbiais klausimais. Paminėk bet kam „Lietuvos aidą“, „Lietuvos rytą“, „Naują dieną“, „Atgimimą“ ar „Tiesą“ ir tuoj iškilis diskusijos dėl ten skaitytų straipsnių bei žinių. Ypač mums pažįstami yra „Lietuvos aidas“ ir „Lietuvos rytas“.

Iš tikrųjų Lietuvos spaudą skaityti įdomu ne vien dėl svarbių žinių bei straipsnių. Kadangi pagrindiniai laikraščiai yra dienraščiai, skiriami Lietuvos skaitytojams, tai juose atspindi visa kasdienybė, ypač smulkesnio pobūdžio žinutės, straipsneliukai, reklamos bei skelbimuose. Tiems lietuviams, kurie gimė arba bent augo svetur, Lietuvos kasdieninis gyvenimas sukelia ne tik susidomėjimą, bet ir nustebimą, nes dienraščiuose pasitaiko tai, ko rimtuose laikraščiuose net šiame pilietiniame bei spaudos laisvės krašte didieji dienraščiai spausdinti nedrįstų.

Reikia sutikti, kad, pavyzdžiui, gausioji Amerikos periodika pritaikyta įvairiausių skonių bei poreikių skaitytojams, tačiau nėra taip sunku kone iš pirmo žvilgsnio pasakyti, kokia kurio laikraščio paskirtis, ko galima tikėtis jo puslapiuose. Niekas neieško išsamių, rimtų ir tikslų reportažų sensacingoje spaudoje, išdėliojote netoli kasos kiekvienoje maisto parduotuvėje, taip pat nesitiki rasti nuogų žmonių nuotraukų didžiųjų dienraščių skiltyje. Galbūt kai

kas tokia „atranką“ pavadintų žodžio laisvės varžymu, bet tuo tarpu skaitytojai retai nusiskundžia ir reikalauja savo konstitucinių teisių.

Su Lietuvos spauda kiek kitaip. Ten „žodžio laisvė“ yra tiek „išlaisvėjusi“, kad jokių varžytų nepripažįsta. Vadinasi, demokratijos principus mūsų tėvynės žurnalistai gerai suprato ir netruko įsisavinti, pralenkdami net Vakarų kraštus, kurie turėjo ilgesnį laiko tarpą „žodžio laisvės“ praktikuoti. Štai nedidelis pavyzdys.

„Lietuvos rytą“ daugelis užsienio lietuvių nuolat gauna ir laiko jį vienu rimčiausių dabartinių dienraščių. Tačiau, pravertus pirmuosius puslapius, skelbimų skyriuje atrandame viešai reklamuojamas prostitutes ir jų „paslaugas – visą parą“. Sakykim, š.m. balandžio 27 d. (nr. 8) yra net 6 tokios reklamos su provokuojančiais pažadais ir nuotraukomis. Save parduoda Roksana („padės pamiršti viską pasaulyje“), „svajonių mergaitė“ – Vėja-vaikė; „patogijų laiku, jums patogioje vietoje“ – Džona ir kitos. Tai ne poeto Maironio sesės nuo Dubysos pakrantių, bet greičiau „Čičinskio“ dvaro bajoraitės, šokančios „plikos lig blaizdų“, girtiemis dvarikligis besigėrint.

Amerikoje prostituciją mėgstama vadinti „seniausiu pasaulio verslu“, bet tik nedaugelyje vietų ji legalizuota, o bet kur kitur prostitutės rimtoje spaudoje nesireklamuoja. Tokios reklamos Lietuvos spaudai garbės tikrai nedaro. Nejaugi bet kokia etika yra paskojama ant visagalio pinigų altoriaus? Jeigu taip, tai kam dar dangstyti „žodžio laisvės“ šūkius? Vadinkime daiktus tikraisiais vardais. Del kelių litų, gaudamų už prostitutę reklamą, „Lietuvos rytas“ ir kiti kurie kiti laikraščiai nusileidžia į „geltonosios spaudos“ lygį. Kaip i tokia „žodžio laisvė“ žiūri Lietuvos jaunimo auklėtojai, dvasininkai, vaikų tėvai? O gal Lietuvos jaunimui ir vaikams uždrausta skaityti dienraščius?

tus pinigų šis veždavo į Vakarų arbas pralodavo Varšuvos ir Berlyno kazino. Dabar Sauliaus Kraujelio ieško bent kelios, pinigų paskolinusios, stambios grupuotės, bankai ir policija. Manoma, kad šis finansinis skandalas priverts bankrutuoti keletą firmų, paskolinusių savo indėlininkų pinigų Kraujeliui.



Hartfordo „Berzlio“ grupės tautinių šokių šokėjai ir „Bijūno“ liaudies muzikos ansamblio nariai – „Berzlio“ metiniame koncerte.

„CENTURIONAS“ LAISVĖJE, BAIMĖ ŽMONIŲ ŠIRDYSE

EGIDIJUS KLUMBYS

Lietuva, gegužės 9-14 d.

Prieš dvidešimt dvejus metus

Tai buvo tokia pati graži, saulėta diena, kaip ir prabėgęs šeštadienis. Nieko ypatingo ji nežadėjo. Juo labiau, kad tai buvo žydinio socializmo metai. Dienos panašios viena į kitą. Per radiją ir televiziją pastoviai pranešinėjo, kad užtikrintai žengiamė komunizmo keliu, nuolat tvirtino, kad svarbiausia, jog nebūtų karo, didysis „vadas“ L. Brežnevas šurpino ir baugino pasaulį. Ir staiga vienoje Žaliakalnio parduotuvėlėje išgirdau kaip viena moteriškė pasakė kitai gana paslaptingai, jog prieš porą valandų Muzikinio teatro sodyboje susidėgino jaunuolis, protestuodamas prieš sovietinę okupaciją. Tai buvo kažkas stulbinančio, siaubingo ir kartu... neįmanomo. Žinojau J. Palacho tragediją Prahoje 1968-aisiais, bet ten buvo ką tik įvykusi sovietinė invazija ir daugelio žmonių aktyvus pasipriešinimas. Tai buvo suprantama ir paaiškinama. Bet čia, Kaune, išorinėje socialistinėje ramybėje. Tad kuo greičiau į laisvę, prie Muzikinio. Po ramaus Žaliakalnio atrodė, kad miesto centre susirinko visos Kaunas, bei visa jame buvusi sovietinė kariuomenė ir milicija. Ir begalė jaunimo. Buvo aišku, kad vyksta kažkas nepaprasta. Tai buvo laisvės dvelkėlėjimas, kurį pajuto turbūt visi, ten buvę

tomis dienomis. Tai buvo tik prieš dvidešimt dvejus metus. Tai buvo net prieš dvidešimt dvejus metus. Ir vėl gegužė. Ir vėl Romas Kalanta. Visad jaunas ir visad gyvas.

Kai Aukščiausias teismas išteisina

Praėjusią savaitę visą protaujančią Lietuvą sukrėtė „Centuriono“ gausios teisinių išlaisvinimų teismo salėje. Sudarytas precedentas, kuriuo pademonstruota, jog nusikalstamą gaują pavadinus UAS, galima teisėtai plėsti ir nusikalsti. Tuo Aukščiausias teismas parodė, kaip savo darbą teisiskai turi organizuoti nusikalstamieji, kad prie jų būtų neįmanoma prikišti. Iš esmės mafiozai triumfavo tą dieną, kai teismas nusprendė išslaptinti liudytojus, iškviestas juos į teismą. Susidaro vaizdas, kad Aukščiausias teismas visiškai neįsijaučia siautėjantys nusikalstamieji, nuolatiniams sprogdinimams, žudynėms. Po šio proceso tapo akivaizdu, kad teisminė institucijose, deja, teisybės nėra, nes pagrindiniu svertu yra nebe sąžinė ir teisingumas. Tenka konstatuoti, kad vieninteliu būdu apsiginti tampa savigny, savas teisybės ieškojimas ir asmeninių sąskaitų suvedimas pačiais drastiškiausiais būdais. Visai nenustebiu, jei sąskaitos bus suvedinėjamos ir su teisėjais. Nenoriu būti juodu pranašu, bet esu įsitikinęs, kad teisėjų sąžinė prabudins tik

vieno ar kito jų kolegos nužudymas. O verslininkams, kitiems žmonėms, susiduriančiams su sovietiskai-lietuviška teisine sistema, belieka kurti savus savigynos būrius ar net privačią kariuomenę. Kuomet žmogaus nebegali apginti valstybė, jis privalo gintis pats. Tai pačiu ciniškiausiu būdu išreiškė Aukščiausiojo teismo teisėjas V. Vilutis, nagrinėjęs „Centuriono“ bylą ir po jos išsprendimo spaudoje pareiškęs, jog liudytojų saugumas yra jų pačių reikalas. Juk tai atviras mafijos taisyklių primetimas per teismo sistemą. Iš kitos pusės, skubiai būtina galvoti ir apie baudžiamojo proceso kodekso keitimą, kuriuo būtų užtikrinamas visiškasis liudytojų slaptumas, o taip pat tai, jog liudytojai negalėtų iš esmės keisti savo parodymus. „Centuriono“ byla parodė, jog nėra jokių garantijų, kad bus nubauti stambieji, mafijos „bosai“ – organizatoriai bei užsakytojai. Bus nuteisiami tik smulkūs niekšeliai – vykdytojai. Tenka liūdnei pripažinti, jog iš tikrųjų „Centuriono“ gausios narių išlaisvinimas teismo salėje yra labai svarbus Lietuvos įvykis, kuris leis į jos istoriją. Ir ne vienas žmogelis po šito aiškina, kad anoji, socialistinė valdžia su banditais kovoję kur kas ryžtingiau ir kad anais laikais buvo iš viso saugiau gyventi. Tad toks Aukščiausiojo teismo sprendimas iš esmės yra Lietuvos valstybingumo pamatų griovimas.

Vėl pasipelnę mūsų sąskaiton

Nerimsta įvykiai susiję su pridėtosios vertės mokesčio įvedimu Lietuvoje. Tai, kad Vyriausybė nutarė šiuo mokesčiu neapmokestinti dalies

prekių ir paslaugų jau po to, kai sprendimas dėl mokesčio įvedimo buvo priimtas, tik patvirtina, kad šio mokesčio įvedimui nebuvo tinkamai pasiruošta ir kad vėl buvo pasipelnę mūsų sąskaiton. Tiesa, pagal balandžio mėnesio rodiklius Lietuvoje yra mažesnė infliacija, negu Latvijoje ir Estijoje. Sunku suvokti šių procesų ekonominę pagrandą, ypač turint omenyje, jog pagal didžiųjų tvirtinimų Estijoje sėkmingiausiai vyksta ekonominė reforma. Juk net JAV ruošiasi nutraukti Estijai, kaip gerai besivystančiai valstybei, pagalbą. Kadangi infliacijos rodikliai gana gerai atspindi realią ekonominę padėtį, norėčiau teigti, jog Estijoje ne viskas taip gražu, kaip teigiama. Nereikia džiugauti ir dėl žemo infliacijos rodiklio Lietuvoje, nes gegužėje jis šoktels ne mažiau, kaip dešimt kartų, kas susiję su nelemtuju pridėtosios vertės mokesčiu.

Regis, konservatorių propaganda dėl būsimų referendumų daugeliu klausimų rimtai įbaugino mūsų Vyriausybę, nes ji dėl to paskelbė pareiškimą. Jame yra viena įdomi detalė. Tvirtinama, jog Pasaulio bankas labai neigiamai įvertino šio įstatymo projektą. Tačiau būtų naudinga, jeigu šis įvertinimas būtų viešai paskelbtas mūsų spaudoje. Tuomet būtų visiškai aišku, ar tai yra kokio nors Pasaulio banko pareigūno nuomonė, ar tai oficialus šios įtakingos organizacijos įvertinimas. Pagaliau būtų labai vertinga, jog ir opozicija pateiktų rimtų tarptautinių organizacijų ir ekspertų išvadas. Tačiau šiuo metu opozicija yra užsiėmusi kitu – ji nutarė žaidimo metu pakeisti taisykles ir pateikti naujus šio referendumo projekto pakeitimus. O tai yra iš viso sunkiai suvokiama, nes juridikai tai yra žmonių apgaulinėjimas, kuomet viena duodama pasirašyti, o kitkas bus pateiktas kaip galutinis variantas.

„Sumuštas“ nedalyvavimo rekordas

Matomai per 141-ojo Seimo nario rinkimus Kaišiadoryse bus sumuštas rinkėjų nedalyvavimo rinkimuose rekordas – jei jis sieks 5-7%, tai bus neblogai. Lita skrenda į orą. Seimas vėl lieka be paskutinio savo nario, o Kaišiadorių rinkėjai – ir toliau be savo atstovų. Tai žlugdo dar vieną mūsų mitą – pasirodo žmonėms visai nereikia atstovų. Apatią bendriems reikalams visiškai sukaustė mūsų visuomenė.

O tuo metu Seime, opozicijos lageryje, įvyko esminių pasikeitimų – ji pagaliau sutiko, kad jos atstovai būtų Seimo pirmininkų pavaduotojai. Pri-

reikė vos ne dvejų metų spardymosi, kad būtų pasiektas tas pats, ką buvo galima ramiai pasiekti per porą savaitių 1992-aisiais.

LDDP Tarybos posėdyje pagaliau buvo pasakytas esminis dalykas – biudžetą yra lėšų stygius. Įvardinta tai, ką nemažai žmonių jau buvo pajutę – laiku neišmokami atlyginimai, trūksta grynųjų pinigų. Atrodo, kad didžiuliai mokesčiai priveiks pirmiausia mūsų valdžios vyrus, o ne verslininkus, kurie jau priprato prie nuolatinio smaigimo ir prisitaikę gyventi sunkiausiose sąlygose. O LDDP laukia rimti išbandymai – reikia užpildyti šešias neužimtas ministrų vietas, o gal dar ką nors reiks pakeisti iš senų ministrų, tvirtinant naująją Vyriausybę po naujojo Vyriausybės įstatymo priėmimo. Yra dar keli laisvi ambasadorių postai. Tad partijos vadovo A. Šleževičiaus laukia nelengvas uždavinys – surasti tinkamus žmones į šiuos postus, kartu nenusikraudžiant savų partiečių. Liūdna, kad prireikę net dvejų metų LDDP, jog suprastu, kad problemoms išspręsti reikalingi ryžtingi ir suderinti veiksmai. O laikas bėga, su lyg kiekviena diena mažindamas darbo darbių akcijas.

Buvo ir teigiamų poslinkių

Užsienio politikos frontuose irgi buvo teigiamų poslinkių. Lietuva pasirašė gynybos sutartį su Prancūzija, be to, tapo Vakarų Europos sąjungos asocijuota nare. Tenka pripažinti, kad kol kas Vakarų Europos šalys labai atsargiai žiūri į Baltijos valstybes. Jas priima ir bendras posėdžių sales, suteikia teisę būti stebėtojais, bet nesuteikia lygiateisio nario statuso. Del to ir gimsta tokios programos kaip NATO sugalvota „Partnerystė dėl taikos“. O iškiles konfliktas, pasirašant sutartį su Lenkijos televizija, parodė, kad Lenkija labai tiksliai siekia realizuoti savo tikslus Vilniuje, tuo tarpu Lietuvos valdžia ir toliau elgiasi labai pasyviai mūsų tautiečių atžvilgiu Suvalkų - Punsko krašte. Štai čia lenkai mums duoda puikų pavyzdį kaip reikia patraukti žmones į savo pusę.

„JUODASIS“ BANKŲ SĄRAŠAS

Stambiausius Lietuvos bankų apsaugos tarnybos yra sudariusios „juodąjį sąrašą“, kuriame yra apie 200 vengiančių grąžinti kreditus firmų. Pirmą vietą sąrašą užima uždaro akcinės bendrovės „Monetų galerija“ prezidentas Saulius Kraujelis. Ekspertų nuomone, bankams ir privatiems asmenims jis skolingas apie 12 milijonų dolerių. Kraujelis užsiiminėjo prekyba

STUDIJŲ PIRMIEJI, LAISVĖS PASKUTINIEJI METAI

VYTAUTAS VOLERTAS

8

Atėjo Kalėdų atostogos, visas mėnuo! Pirmos atostogos studentavimo metu. Šiapus taip susitaupe pinigų autobusui, grįžau pas tėvus. Čia stengiausi ruošti fizikos, chemijos, M. Spiridavičiaus statikos ir prof. Prano Jodelės akmenėlių mokslo – geologijos egzaminams. Šie dalykai buvo patys pirmieji, kuriuos technikai atakuodavo. Dirbau sąžiningai, bet šalia studijų dar kai kas rūpėjo – įsteigti Krikščionys pavasarininkus. Aplankiau šventu laikomą (manau, jis tikrai šventas buvo) kleboną J. Reitelaitį, išdėčiau savo didžiąsias gudrybes studentiškus planus ir jis pritarė bei didelio entuziazmo. Vieną sekmadienį, po Mišiu, šaltoje parapijos salėje susirinko daugokai jaunų kaimo žmonių. Kiek tik išmaniau, aiškinau apie pavasarininkus ir gavau lyg entuziastišką atsakymą – taip! Tada išrinkome valdybą. Jos pirmininku tapo Ramanauskas. Tai mažytės krautuvėlės savininko sūnus, mažas iš Seirijų atgabentas, Krikščionys užaugęs, visą laiką Mišioms tarnavęs, už mane keleriais metais vyresnis. Nieko rimtesnio neveikęs, tik pas tėvų krautuvėlėje maišėsi, tačiau išprusęs.

Misių atlikau, po atostogų grįžau Kauną vėl vargeliu vargti, kurio jauni metai beveik neįjutė. O už

pusmečio, bolševikams okupavus Lietuvą, Krikščionių pavasarininkų pirmininkas Ramanauskas tapo Alytaus apskrities (tada apskritis dar buvo apskritis) milicijos vadu! Štai kiek naudos atnešė mano akcija – draugas Ramanauskas bolševikinėse anketose turėdavo įrašinėti, kad buvo pavasarininkų didelis šulas. Kai vieną kartą 1940 m. pabaigoje vykau tėviškėn ir netyčia Alytaus Pulko gatvėje sutikau šį svarbų žmogų, jis į mano „Labas“ neatsakė ir staiga nusigrėžė. Kuris kurio bijojome?

Kas su juo vėliau įvyko, nežinau. Kažkur dingę, gal Sovietijon išdūmė. Ši istorijėlė yra tuo įdomi, kad komunistai savo igaliojimus turėjo daugelyje Lietuvos kampelių.

Gimnazijoje buvau įpratęs kai ką laikraščiams parašinėti. Pasidarė lyg liga – gundė, kažkur gnaibė, neleido apsiminti. Todėl ir tada, jei galva ir jos turinys apsilpdavo nuo studijų ir kitų būtinybių, užregistruodavau kai ką ant popierėlio. Bet kur tas mandrybes deti? Vaikstant su raudona ateitininkų korporacijos kepuraitė buvo nepatogu brautis į „Lietuvos aidą“ ar net į „Ūkininko patarėją“. Antra vertus, Kaune gyvenimas, jau negalėjau šiems laikraščiams parodyti jokių gudrybių – čia žurnalistų ir korespondentų buvo pilna, o apie provinciją jau nieko nežinojau. Tad prisikabinau prie katalikiškų „Darbininko“ ir „Ūkininko“. Vargingai buvo šie laikraščiai, leidžiami panašiomis sąlygomis kaip dabar „Dirva“ ar „Lietuvių balsas“. Vienas žmogus sudarė redakciją, darbą atlikdamas savo būte vakarais po tarnybos. Bet šie vargingi laikraščiai, turį gal tik po 3,000 prenumeratorių, nesibaidė ir vargingu

bendradarbių. Kai turėdavau ką paruošęs, ryte užnešdavau į J. Valatkos butą, įkišdavau jo pašto dėžutę, esančiąje antrame aukšte, ir tęsdavau toliau kelionę į Aleksotą. Agronomas J. Valatka gyveno pakeliui, prie šais Lietuvos banką. Taip ir klostėsi viskas ramiai – jokių honorarų, jokios paguodos, jokių padėkų. Turiu prisipažinti, kad mano talka buvo labai maža. Laiptais prie J. Valatkos pašto dėžutės iš viso lipau gal tik keturis kartus.

Maišiau ir studentiškaime gyvenime. „Grandies“ korporacijai tada „fuksai“ rado jau patekęsį žvaigždę, Adolfą Damušį. Dirbdamas Technikos fakultete, jis ruošėsi įsteigti cemento fabriką. Šios imonės organizavimas, atrodė, artėjo prie galo. Man, pinigų stokojančiam korporantui, Damušis buvo pažadėjęs tame netolimos ateities fabrike darbą. Vis sakydavo – ateik už savaitės, pažiūrėsim. Neuvedavau, bet dar vis nebūdavo ko žiūrėti. Ir vėl – ateik už savaitės, gal tada kas bus. Bet vis nebuvo ir nebuvo. Pagaliau visus planus ir viltis užgesino įsibrovę sovietai.

„Grandies“ diplomantų tarpe sutikome du aukštus, lieknus vyrus, Kazį Gasparką (vėliau Gasparėnas), kuris greitai tapo mano ir mano šeimos artimu bičiuliu, juo likdamos iki savo ankstyvosios mirties, ir Lenkaitį. Korporacijos naujokai susigyveno gana greitai. Iš alytiečių čia buvo Stepas Nenortas, Balyš Čirionis ir aš. Iš kitų gimnazijų atvykę, artimesnis tapo Antanas Kiškis, Antanas Žyvatkauskas, Metys Silkaitis, Viktoras Naudžius, Jonas Vasiliauskas (Vasaris), pusbroliai Brizgiai, vyskupo V. Brizgio giminaičiai.

Išpūdį paliko ruošiamasis metiniam studentų atei-

tininkų pobūviui, kuris kasmet vykdavo vasario pradžioje. (1940 m. buvo, rodosi, vasario 3 d.) „Fuksai“ turėjo asmeniškai išnešioti kvietimus, skirtus žymesniems asmenims ir katalikų visuomenei artimesniems žmonėms. Savo pareigą atlikau kartu su B. Čirioniu. Mūsų sąrašą pasitaikė jaunesni, neseniai studijas baigę ir jau universitete pradėję dirbti, asmenys. Išėjome labai nedrąsiai, tačiau mūsų, nuo šaltio rauduojančiais veidais, nepažįstamas duris besibeldžiančių, vaikų, niekas šalin nepavarė. Prismenu, kad tarp pavardžių buvo Vladas Vilimas ir Ignas Malėnas. Pastarasis priėmė ypač nuoširdžiai, net pasiūkė savo šešerių metų dukrelę ir mums pademonstravo, kaip gerai ji moko skaityti. Visi mūsų lankytyji buvo dosnūs ir negailėjo po 20-30 litų aukos. O juk tai jiems sudarė nemažą atsidėjimą, nes visi buvo tik pradėdą gyventi. Šitai prisimenu ir dabar, kai sutinku neįtrautius JAV lietuvių visuomenės narius, aptūpusius dolerių maišelius ir dideliu vargeliu besiskundžiančius, kad tik kaip nors nuo aukos išsipačiuoti.

Pirmąkart provincijos smalsuoliui tokioje aplinkoje atsidūrus, pobūvis paliko didelį įspūdį. Didžioji Ateitininkų namų salė grūžėjo žymių žmonių, jau girdėtų, bet dar nematytų. Ir jų žmonos – ilgos suknelės, ir turtingesnių tėvų dukrelės išsiukavusios, išsiučiavusios, ir vargingesnės studentėlės skaisčius veidelius kukliai raudonėliu patepusios. Tą vakarą pirmąkart Kaune nusipirkau alaus. Negalėjau išsisukti.

(Bus daugiau)

A.P.P.L.E. KURSŲ NAUDA LIETUVAI

VIOLETA ŠPAKAUSKAITE

Kai sužinojau, kad nusišypsuoja laimė važiuoti mokytis į Ameriką, atrodė, kad metai bus gana ilgas laiko tarpas be namų. Išvažiavau, kai visa Lietuva ruošėsi šv. Tėvo sutikimui. Žinoma, gaila buvo praleisti tokią puikią progą, bet manęs laukė studijos. Kelionė buvo ilga ir išpūdinga — juk pirmą kartą į Ameriką!

O pradžia buvo 1991 metų vasarą Vilniuje. Į pirmuosius A.P.P.L.E. kursus susirinko daugiau norinčių, negu buvo planuota, bet vietos užteko visiems. Tai buvo vienas pirmųjų laisvo oro kėptelėjimų mums, Lietuvos mokytojams, daugumai tai buvo ir pirmą pažintis su demokratiška švietimo sistema, kai supratome, kiek daug mes turėsime pakeisti ir pasikeisti patys! Paskui atėjo kitas svarbus patyrimas — kiekvienas iš mūsų esame gerbtina asmenybė, mūsų nuomonė yra svarbi, ją laisvai galime išsakyti, tuo pačiu gerbdami ir iš klausydami kito ir kitų! Aš labiau specialiosios pedagogikos kursus, vadovaujamus Jūratės Krokys. Tai buvo programa, kuri lietuvių vaikų su įvairiomis negalios problemomis. Mane ypač sujaudino tai, kad pamatėme totalitarinės sistemos ir demokratiškos visuomenės skirtumus, visuomenės, kurios kiekvienas asmuo yra lygiavertis ir pilnateisus pilietis.

Mano darbo sritis — kurčiųjų vaikų mokymas. Lietuvoje yra viena kurčiųjų mokykla Vilniuje, viena silpnai prigirdinčiųjų mokykla Kaune, kelios atskiros klasės vaikams su klausos sutrikimais Panevėžyje ir Klaipėdoje. Kadangi specialistų ne daug, tai mums ypač stinga tiek formalios, tiek gyvos informacijos apie tai.

Jūratė Krokys ir Vaiva Vėbra pažadėjo bandyti suorganizuoti kitais metais A.P.P.L.E. kursuose kurčiųjų mokymo grupę.

Taigi, po metų, 1992 m. vasarą, vėl dalyvavau A.P.P.L.E. kursuose, šį kartą kurčiųjų pedagogikos grupėje. Grupės dalytoja buvo Mary Ann La Bue iš Portlando. Susirinkome į kursus su pieštukais rankose, pasirodė, kad mums pasakos, diktuos, o mes tik užrašinėsim. Tačiau darbo metodai šį kartą buvo kitoki, teko klausytis, mąstyti, keistis nuomonėmis, diskutuoti. Tai, ką išgirdome, buvo ir nauja, ir... lyg žinoma. Įdomu buvo susipažinti su kurčiųjų mokymo istorija Amerikoje, sužinoti, kad

Amerikos gestų kalba (ASL) yra pilnateisė kalba kurčiųjų mokymui, kad tai — lyg gimtoji kalba kurčiam vaikui, todėl jis turėtų būti mokomas tos ali s... Intuityviai jaučiau (kalbėsiu už save), kad tai buvo lyg mano pačios mintys, išsakytos žmogaus, atvažiavusio iš kito pasaulio krašto. Silpnai darbu su kurčiais Lietuvoje rezultatai skatino mąstyti, kodėl taip yra. Asmeninės išvados po ilgmetės darbo praktikos, pokalbių su bendraminčiais tebuo privatus ir priešingi bendrai kurčiųjų švietimo sistemai, kuri buvo sukurta prieš 50 metų. Tos dvi kursų savaitės prabėgo greitai, tačiau sužinojome, kokia Amerikos švietimo sistema įvairi, turtinga, lanksti ir, svarbiausia, visapusiškai nukreipta į žmogų, kaip į gerbtiną asmenybę.

Tų pačių metų pabaigoje A.P.P.L.E. korpuso bendro darbo dėka atsirado galimybė vienam kurčiųjų mokymo specialistui važiuoti mokytis į Ameriką. Tai, ką sužinojau ne kursų seminarų metu, dabar bus galima patirti praktiškai, šis patyrimas bus labai naudingas Lietuvos kurčiųjų švietimo reformai. Apie tai, kiek daug darbo ir energijos įdėjo Jūratė Krokys, Vaiva Vėbra, Rasa Trečiokaite, žino turbūt tik jos pačios. Jos surado Lewis & Clark College (Portland, Oregon), kuris sutiko priimti žmogų iš Lietuvos. Kole-džas apmoka studijas Specialaus mokymo programoje kurčiųjų mokymo magistro laipsniui gauti. Buvo labai laiminga, nes ši vieta teko man. Beliko gauti stipendiją ir pinigų tolimesnei kelionei. A.P.P.L.E. ir Lietuvos fondo dėka gavau garbingą Fulbright stipendiją ir dabar esu Lewis & Clark College studentė. Tenka ne tik tobulinti savo anglų kalbos žinias, bet ir mokytis dar vienos kalbos — Amerikos gestų kalbos (ASL). Mano 15 mėnesių programa labai skiriasi nuo programų Lietuvoje. Čia ypač daug laiko yra skiriama praktikai.

Amerikos kurčiųjų mokyklos yra labai turtingos įvairiomis knygomis ir mokymo priemonėmis. Lietuvoje kurčiųjų mokykloje dalis mūsų vadovėlių (kuriais esame priversti naudotis, nes kitokių neturime) yra išleisti apie 1960 metus. Jie ne tik nespaltuoti, bet suplyšę ir netinkami naudotis. Nauji vadovėliai, kuriuos mes galėjome gauti prieš keletą metų ir kurie tiko kurčiųjų mokymo programoms, buvo

Nepaisant sunkių gyvenimo sąlygų ir pakrikusios žmonių moralės, religinė dvasia Lietuvoje nėra užgesusi ir ji pastebimai auga visam krašte. Atsiskiria vienuolijos, atstatomos bažnyčios, o mokyklose vis labiau plečiasi religinis auklėjimas. 1994 metų pradžioje Lietuvoje jau veikė 5 katalikiškos vidurinės mokyklos (gim-

rusišk).

Kaip jau minėjau, nustebino amerikiečių visiškai kitoks požiūris į kurtumą. Tai nebuvo nauja, aš daug mačiau apie tai dar Lietuvoje, kur kurtumas suvokiamas tik kaip patologija, kurčiųjų gestų kalba laikoma primityvia, neskatinančia mąstymo, o kurčio vaiko mokymas ir auklėjimas yra organizuoti taip, kad siekiama suaukinti kurčiojo asmenybę prilyginant ją girdinčiojo asmenybei. Amerikoje kurtumą suvokia kaip individo skirtumą ir pripažįsta, kad kurtieji yra lingvistinė ir kultūrinė mažuma, kad kurčiojo gimtoji kalba yra gestų kalba ir kad pagrindinis dėmesys turi būti skiriamas dalyko mokymui, kad turi būti vystomi visi bendravimo būdai. Yra atlikta daugybė įvairių mokslinių tyrimų, paruošta ASL mokymo medžiaga, kurčiųjų vaikų mokytojai. Kurtieji gali turėti vertę, todėl jie mokosi ir universitetuose. Tuo tarpu Lietuvoje mokslas universitetuose kurtiesiems de jure yra galimas, bet de facto yra neprieinamas, nes jie yra atskirti nuo visuomenės.

Lietuvoje vyksta švietimo reforma. 50 metų mes buvome atskirti nuo viso pažangaus pasaulio, todėl dabar nauja informacija, patirtis mums ypač reikalingi. Todėl ir aš čia stengiuosi sužinoti, patirti kuo daugiau, kad grįžusi namo į Lietuvą, galėčiau prisidėti prie kurčiųjų švietimo reformos. Lietuvoje yra puikūs kurčiųjų vaikų mokytojai, turintys ypač didelę darbo patirtį, idomius idėjų. Visa tai apmąčius, galėtume pradėti tikrą kurčiųjų mokymo reformą Lietuvoje, kuri palieštų ne vien kurčiuosius, bet ir plačiosios visuomenės požiūrį į kurčią asmenį.

Gyvenu Portlande (Oregon), tačiau lietuviški ryšiai surado mane čia. Mane nuširdžiai gluboja B. ir A. Tekorius šeima, esu labai dėkinga jiems už lietuvišką šilumą. Ir toliau palaikau ryšius su A.P.P.L.E., manau, kad kitais metais vel sutiksiu A.P.P.L.E. Lietuvoje. Jie sukėlė didelę atvirumo naujoms idėjoms bangą Lietuvos švietime. Ši banga išsiliojo į daugybę upelių, kurie įvairiai papildys Lietuvos švietimo reformų mozaiką.

RELIGINIS ATGIMIMAS LIETUVOJE

— Kretingoje, Kaune, Vilniuje, Telšiuose ir Marijampolėje. Jas lanko apie 3,000 mokinių. Kretingoje taip pat veikia aukštesnio lygio katalikiška kolegija su 72 studentais. Pradinės ir kitokio lygio katalikiškos mokyklos veikia Panevėžyje, Rietave, Utenoje, Kaune, Šiauliuose ir Vilniuje. Jose apie 1,000 mokinių.

Lietuvoje veikia 3 kunigų seminarijos — Kaune — 175, Telšiuose — 83 ir Vilniuje 22 klierikai. Keletas jų studijuoja Šv. Kazimiero kolegijoje Romoje.

Aukštesiose mokyklose taip pat atgyja religinės studijos. Vilniaus universiteto pedagogiam institute ruošiami tikybų mokytojai. Vytauto Didžiojo universitete Kaune ir Klaipėdos universitete veikia teologijos ir filosofijos fakultetai. Šalia to Vilniuje yra atskiras religinių studijų centras ir 4 metų kursai katechetams.

Lietuvoje yra 17 moterų vienuolių bendruomenių, kuriose, įskaitant vienuoles su amžiniais bei laikiniais pažadais ir narių, dauguma jų atlieka labdaros ir globos bei mokytojų darbų.

Vyrų vienuolių šiuo metu yra šešios: dominikonai, jėzuitai, kapucinai, marijonai, pranci-

skoni ir saleziečiai.

Yra atgimusi ir katalikiška spauda, bet jos plėtimuisi kliūtis daro dar neįrengta spaustuvių Kasiadoryse ir spaudos platintojų trukdymas. Šiuo metu Lietuvoje eina šie katalikiški laikraščiai ir žurnalai: „Apžvalga“, „Blaivioji Lietuva“, „Caritas“, „Logos“, „Naujasis Dienovidis“, „Naujasis Židinys-Aidai“, „XXI Amžius“, „Krengdūtė“ ir kiti mažesni leidiniai.

Veikia 675 bažnyčios ir 453 parapijos, kuriose yra kunigų ir 222 parapijos, kurių kunigų trūksta. Patalpų neužtenka katalikiškoms mokykloms, vienuolių noviciatams ir jaunimo organizacijoms. Kai kuriose vietovėse yra daug tikinčiųjų, bet dar neatgautas bažnyčios. Vien tik Vilniuje dar tebėra uždaryta 16 bažnyčių, kurių vienos apgruvusios, o kitose tebėra sandėliai ar kitokie iringimai. Tikintiesiems tarnauja 16 bažnyčių, bet kai kurios taip pat reikalingos remontui.

Viltį duoda parama iš Vakarų Europos ir Amerikos žemųjų bažnyčių bei labdaros organizacijų. Šiuo metu ypač koncentruojamasi išauklėti kiek galima daugiau tikybų dėstytojų ir išmokyti kunigus, kurie skatintų jaunimo idealizmą ir atgaivintų nykstančias parapijas. („Vyskupo informacija“, 1994 m., Sekminės.)

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 86th Street
Tel. — (708) 424-8684
(312) 581-9884

ELEKTROS.
VEDIMAI — PATAISYMAI
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-778-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

IMEX AMERICA, INC.
8404 S. Oketo Ave.,
Bridgeview, IL 60455
Nuomuoja automobilius Lietuvoje, siūnia automobilius, labai greitai perveda dolerius į Lietuvą
Tel. 708-430-2119
Fax. 708-430-3152
Skambinkite darbo dienomis 9 v.r.—5 v.v.

U.S. SAVINGS BONDS
THE GREAT AMERICAN INVESTMENT

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarimas
- MLS kompiuteriui FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas vežimui
- Perkaime ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

IEŠKO BUTO

Ramus nerūkantis pensininkas ieško mažo buto rūšyje, su dušu ir tualetu.
Tel. 312-581-8737

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

KAZYS BIZAUSKAS, monografija. Pranas Zundė. 323 psl.	\$12.00
KELIONĖ Į NEŽINIĄ, II pas. karo ir pokario prisiminimai. Br. Juodelis. 188 psl.	\$5.00
PRO GELEŽINĘ UŽDANGĄ, atsiminimai. Juozas Kaributas. 175 psl.	\$7.00
VILEIŠIAI, trijų brolių darbai tautai. Antanas Kučys. 624 psl.	\$27.00
LIETUVIŲ EGZODO LITERATŪRA 1945-1990. Red. K. Bradūnas ir R. Šilbajoris. 861 psl.	\$30.00
SLAPTASIS LIETUVIŲ DIPLOMATAS, istorinis detektivas. Alf. Eidintas. 327 psl.	\$12.00
NUO DUSIOS IKI TIBERIO, I. Atsiminimai Ladas Tulaba. 443 psl.	\$10.00
NUO DUSIOS IKI TIBERIO, II. Atsiminimai Ladas Tulaba. 428 psl.	\$10.00
LAIKAS IR ĮVYKIAI, atsiminimai. Kazys Karūza. 430 psl.	\$10.00
AŽUOLŲ RANDAI, Sibirian tremtinės atsiminimai. Antanina Garmutė. 127 psl.	\$6.00
RAŠTAI II tomas. Jonas Aistis. 454 psl.	\$15.00
GROŽIO AKIVAIZDOJE, novelės. Andrius Norimas. 207 psl.	\$10.00
LAIKO PAGRĖBSTAI, atsiminimai. Vladas Kulbokas. 336 psl.	\$8.00
GYVENIMO DULKĖS, novelės. Andrius Norimas. 199 psl.	\$8.00
LAISKAI MYLIMOSIOMS. Juozas Lukša-Daumantas. 247 psl.	\$12.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, Illinois gyventojai prideda sales tax 8.75% nuo knygos kainos. Tačiau visi tiek Illinois, tiek ir kitų vietovių knygų užsakytojai, dar turi pridėti \$2.75 už kiekvieną knygą, supakavimo ir pašto išlaidų apmokėjimui.

DRAUGE GAUNAMI ANGLŲ KALBA LEIDINIAI

LITHUANIAN ARTIST IN NORTH AMERICA Alg. Kezys. 278 pgs.	\$20.00
POPULAR LITHUANIAN RECIPES. Josephine Dauzvardis. The tenth edition. 127 pgs.	\$7.00
LITHUANIAN DIASPORA KOENIGSBERG TO CHICAGO. A. J. Van Raenan. 329 pgs.	\$25.00
LITHUANIA 700 YEARS. Alb. Gerutis. 458 pgs.	\$25.00
LITHUANIANS IN THE USA. David Fainhausz. 246 pgs.	\$15.00
WOODEN MIRACLES. K. Boruta. 237 pgs.	\$25.00
A GUIDE TO THE BALTIC STATES. Ingr. Kalnina. 308 pgs.	\$17.95
INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN. Dambriūnas, Klimas, Schmalstieg. 471 pgs.	\$25.00
AWAKENING LITHUANIA, Jack J. Stukas. 191 pgs.	\$8.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, Illinois gyv. prideda sales tax 8.75% nuo knygos kainos. Tačiau visi tiek Illinois, tiek ir kitų vietovių knygų užsakytojai, dar turi pridėti \$2.75 už kiekvieną knygą, supakavimo ir pašto išlaidų apmokėjimui.

atlanta IMPORT-EXPORT Inc.

2719 West 71th Street, Chicago, IL 60629
Tel. (312) 434-2121 1-800-775-SEND
SKOKIE, CLEVELAND, ST. PETE BEACH, NEW YORK, DETROIT, GRAND RAPIDS, KALAMAZOO, BALTIMORE, PITTSBURGH, HOT SPRINGS, ST. LOUIS, ROCHESTER,

Pristatome siuntinius į namus
Jūsų giminėms Lietuvoje, Latvijoje, Rusijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje.
Skubiams siuntiniams: AIR CARGO
Amerikietiško maisto siuntiniai.
Pratęsiame vizas, ruošiamo išvykimus.
Persiunčiame pinigų doleriais.
Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

NEW JERSEY, NEW YORK — „Lietuvos Atsiminimai“, sekmdieniais nuo 1 iki 2 v. p.p. iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga, „Music of Lithuania“ programos, vedamos anglų kalba, iš tos pačios stoties, taip pat sekmdieniais girdimos nuo 12 v. iki 1 v. p.p. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 908-753-5636.

Ponios ir ponai!

Ruošiatės į Lietuvą, į Pasaulio lietuvių dainų šventę?

Turite American Express kelionės čekių ir norėsite be vargo iškeisti juos į grynus pinigus?

Jums padės Bankas HERMIS!

Cekiai keičiami į litus ir JAV dolerius

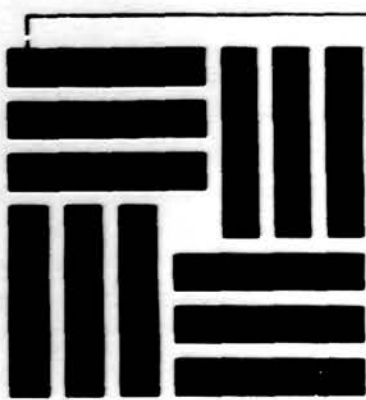
AMERICAN EXPRESS TRAVEL RELATED NEW YORK, N.Y.

Pay this Cheque to the Order of

IN UNITED STATES DOLLARS

Imamas 3% komisinis mokėtis nuo čekių sumos

53 000 20209



Jogailos 9/1,
2001 Vilnius,
Lietuva

Banko filialai:

- ☐ Kęstučio 38, Kaunas
- ☐ Dabintos 3, Druskininkai
- ☐ Respublikos 36, Panevėžys
- ☐ Sukilėlių 12, Klaipėda
- ☐ Stoties 7a, Šiauliai

„ALIDCORP“ BENDROVĖ PADEDA LIETUVOS ŪKININKAMS

REGINA GASPARONIENĖ

1989-1990-ųjų metų įvykiai Lietuvoje rodė permainas, kai ilgų sovietinių metų prievartos ir baimės ledynai ėmė tirpti. Tėvynei besilaivinanant, užsienio lietuviai buvo užtvindyti didžiulio džiaugsmo ir nerimo. Tuo metu keletas Los Angeles verslo vyrų susirinko į Lietuvos tautiniuose namuose esantį kredito kooperatyvą pasitarti, kaip reikėtų atstatyti Lietuvos ūkį, kai nepriklausomybės bus atgauta galutinai. Tais pirmaisiais buvo Ambrozė Žatkus, Henrikas Stevens, dr. Zigmantas Brinkis, Vincentas Juodvalkis ir keletas kitų. Šiame pirmame susijime buvo aptarta steigti akcinę bendrovę, parduotų akcijų sukaupimą kapitalą panaudoti žemės Lietuvoje įsigijimui ar nuomavimui ir būtiniausias ūkio technikos supirkimui. Pradžios pusmečiui į sekantį pasitarimą atėjusieji įdėmiai išklusė A. Žatkus pranešimą, kuris 1991 m. vasarą praleido Lietuvoje, lankėsi Aukščiausioje Taryboje, Žemės ūkio ministerijoje, tarėsi ir kalbėjosi su daugeliu specialistų, ypač su keliais įsikūrusiais ūkininkų sąjungos vadovais.

Pats pirmasis žmogus, su kuriuo A. Žatkus kalbėjosi apie paramą ūkiams, buvo Sąjūdžio narė Rasa Rastauskienė, supažindinusi jį su kitais Sąjūdžio nariais — Leonu Milčiumi — Treiniu, Jonu Račū ir Pranu Paškumi. Jonas Milčius patarė kurtis prie kurios nors žemės ūkio mokyklos, pvz., Raudondvario, prie Šėduvos Žemės ūkio mokyklos. Nebodamas rusų tankų, užplūdusių ir užtvindusių Lietuvos kelius (tai buvo rugpjūčio 19-21 dienos, kai Maskvą ir visą Sovietų sąjungą drebino puoš įvykiai), A. Žatkus vykstą į Panevėžį, į ūkininkų sąjungos skyrių, o iš ten į Šėduvą. Nuvažiavęs į šią mokyklą, įsikūrusią labai gražiam buvusiam grafo fon Ropovo dvare, Žatkus susipažįsta su mokyklos vadovais, mokytojais ir darbuotojais, apžiūri pastatus, mokyklos turimą žemę ir techniką. Jo pirmasis uždavinys buvo rasti ir išnuomoti laisvą žemės sklypą. Toks sklypas buvo surastas — apie 40 ha ir čia pat sudaryta sutartis dėl žemės nuomavimo. Į sutarties pasirašymo susirinkimą atėjo beveik visi mokyklos darbuotojai, o keli pasiprašė būti priimti akcininkais į besikuriančią bendrovę. Darbuotojai, turintys savo nuosavybę, — po 3 hektarus žemės, kurią įsigijo už privatizacijos talonus, po atidirbtų 8-į tarnybos valandų, bėga į savo ūkį dirbti dar 6-8 valandas, kad išlaikyti porą karių ir keletą kitų gyvulių. Į kuriama bendrovę nariais įstojo Pranas Kazlauskas, mokyklos direktorius (žuvęs autoavarijoje 1993 m. gale), Zenonas Roženas, agronomas, Valentinas Bagočius, agronomas, Dainius Bagočius, vairuotojas, Pranas Morkūnas, Regina Prankavičienė, Regina Kaktienė, Vlada Žutkienė ir Irma Aleksandravičiūtė, viso 9 nariai. Išeivijos akcininkų įstatinio kapitalo dalis bendrovės steigimo metu sudarė apie 82%, o šėduviškių dalis — 18%. Taip buvo sukurta uždara bendrovė „Alidcorp“ — „American Lithuanian Investment & Development Corporation“, Šėduvos filialas, kuri galutinai įregistruota pagal Lietuvos įstatymus 1992 m. birželio 15 d. su 10,000 dolerių įstatiniu kapitalu.

Ambrozė Žatkus, gerai apžiūrėjęs perpus iš akmenų ir raudonų plytų statytus grafo namus ir rūsius, suprato ir įvertino, kaip galima panaudoti



Los Angeles Alidcorp prez. Ambrozė Žatkus.

ka tik susikūrusiai bendrovei. Po paskutinės žemės ūkio reformos 1992 m. gale mokyklai buvo palikta tik 150 ha žemės, kita žemė buvo privatizuota. Tų pačių metų gale Žemės ūkio ministerija skiria Šėduvos filialui 1 milijoną talonų sandėliui „Hangar“ nupirkti. Tad nuo 1992 m. galo „Alidcorp“ akcininkų kapitalas sudarė tik 49%, o ūkininkų ir valdžios — 51%.

1993 metais buvo apdirbta iš viso 300 ha žemės, pradėta gaminti labai skanus „Močiutės“ sūris iš saldaus pieno, turintis didžiulę apylinkės miestelių gyventojų paklausą; pradėtas gaminti sviestas ir grietinė. Nerūdyjamo plieno garų šildomam katile galima paruošti 240 litrų pieno per parą; modernizavus jį, galingumas padidėtų dvigubai. Žemės ūkio mokykloje mokosi ūkio ekonomai, technologai, maisto gamybos, ūkio elektrifikavimo specialistai, pieno laborantai, traktorininkai, elektromonteriai ir kt. Studentams bendrovė moka stipendijas. Lietuvos spauda daug rašo ir komentuoja bendrovės veiklą. Pagal 1994 m. vasario mėn. priimtą ataskaitą, per praėjusius gana sunkius 1993 metus „Alidcorp“ gavo pelno 48,146 litus; apmokėjus pelno mokesį — 10,597 litus, grynas pelnas sudarė 37,549 litus. Ir tai, nepaisant to, kad pernai buvo sudeginta parduotuvė su kavine, kuri nuostolis siekė 6,500 litų. Šiuo metu parduotuvė atstatyta ir yra bendrovės pelninga nuosavybė. Pernai gautas pelnas buvo investuotas gamybai plėtimui.

„Alidcorp“ bendrovės darbas yra populiarus apylinkių gyventojų tarpe. Reikia prisiminti, kad 1993-ųjų metų pavasario darbus Lietuvoje pradėjo 70 tūkstančių ūkininkų vidutiniuose 9-ių hektarų ūkiuose. Iš 70,000 2/3 ūkininkų neturi nei arkliai, nei traktoriaus ir nuo

pat darbų pradžios pajuto sunkiausių finansinių problemų našta: dėl labai aukštų žemės ūkio mašinų kainų ūkininkai negali nei jų nupirkti, nei išsinuomoti.

Valdžios nustatytos labai žemos žemės ūkio produkcijos — mėsos ir pieno — supirkimo kainos skurdina ūkininką iš kitos pusės, nes, pvz., pieno kaina tik 3/4 padengia pašarų kainas. „Alidcorp“, turėdama minimalią techniką ir žmones, sugebėjusi 1993 m. apdirbti savo ir apylinkių ūkininkų 300 hektarų žemės, šiais, 1994 m., planuoja apdirbti iki 500 hektarų plotą. Pasiūlymų nuomoti žemę yra daugiausiai, negu bendrovė gali apdirbti. Ūkininkai siūlo dirbti arba nuomoti jų žemę dėl technikos neturėjimo ir dėl to, kad nedirbdamas žemės, neturi teisės jos atsiimti. Tokie yra šios dienos žemės ūkio įstatymai. Sudarydama sutartį su tokiais ūkininkais, bendrovė padeda jam atgauti žemę. Šiuo metu pasiūlymai apdirbti arba nuomoti žemę sudarytų kone tūkstantį hektarų. Yra paskaičiuota, kad norint apdirbti tokį žemės plotą, bendrovė turėtų turėti: 15 traktorių, 5 kombainus, 15 kultivatorių, 5 grūdų sėjimo mašinas, 3 piktžolių naikintojų purkštuvus, 10 sienpjovių ir t.t.

Kad įgyvendintų tokį planą, būtini didžiuliai kapitalo įdėjimai. Šiandien bendrovės 15 akcininkų — Los Angeles, o tie 9 akcininkai Šėduvoje kol kas tokio lėšų neturi. Nepaprastai didelis „Močiutės“ sūrio pasisekimas skatina toliau plėsti šią pelningą gamybą. Bendrovė siekia įkurti nedideles pieno perdirbimo įmones Marijampolėje, Vėisiejose, Lazdijuose ir Kupiškėje, taip pat bus mėginama ištirti vejinių malūnų panaudojimo galimybes. Lietuva yra vėjų kraštas, malūninkystė turi senas tradicijas ir labai tampriai susijusi su žemės ūkiu. Tokius malūnus būtų galima panaudoti elektros gamybai, kuri šiandien Lietuvoje yra nepaprastai brangi. Kitas planas, kurį reikėtų apibrėžti, tai Lietuvos miškai, pilni priaugusių menkaverčių krūmų, priversti šiukšlių, daug prisiveisusių laukinių žvėrių, darančių didžiulę žalą miško ūkiui. Išskirtus kemsynus ir erskėtytus, ūkininkai pasigaminę kuro namų šildymo sezonui (4 - 5 mėnesiams), grūdų džiovinimui.

Bandoma ieškoti pagalbos ir kapitalo iš kitų šaltinių. Paskutiniuoju metu užmegzti ryšiai su didele amerikiečių firma „Geonomics“, kuri planuoja paremti nedidelių pieninių veiklų, taip pat su US Peace Corps, kurios atstovai, įsikūrę Lazdijų rajone, turi suprojektavę mažų verslų programas Baltų šalims. Šių organizacijų programos pagrįstos agrokultūros lygio stiprinimu, ūkininkavimo metodų mokymu. Jomis remiantis, smulkūs Lietuvos ūkiai gali išsilaikyti tik kooperuodamiesi prieš valstybės palaikomą imonių monopoliją. Smulkūs ūkininkai turi būti ne tik remiami, bet ir apmokami verslo vedimo ir pelno užtikrinimo metodų. Šėduvos žemės ūkio mokykla — viena pirmųjų savo klasėse panaudojusių lietuvių kalbą išleistą biznio pagrindų vadovėlį „Junior Achievement“. Tiek bendrovės vadovai, tiek akcininkai supranta sunkią ir sudėtingą žemės ūkio būklę, nuosavybės įstatymų netobulumą, valdžios nesugebėjimą ar nenorą pagelbėti žemdirbiui. Jie pilnai priitaria ūkininkų sąjungos pagrindiniam veiklos planui — įvairiais būdais remti smulkius kooperuotus ūkius. „Alidcorp“ bendrovė tą daro jau trečią metą — investuoja kapitalą, aprūpina techniką ir apmoka Šėduvos filiale dirbančių žmonių atlyginimus. Taip pat žino, kad pelną

DŽIAUGSMĄ KELIANTI KULTŪRINĖ VEIKLA

P. PALYS

Jau tiek esame prisiklausę ir prisiskaitę apie Lietuvoje esančius trūkumus bei kitokias jos gyventojų slegiančias negeroves, kad atrodo ten viskas tik juoda. Vis dėlto Lietuvoje yra ir šviesių bei džiuginančių prošvaisčių. Viena jų prošvaisčių — gan gyva meninė veikla. Lietuva gali didžiulius savo operos, baletu, dramos teatrais, dailės parodomis ir daug gan pajėgių chorų.

Peržiūrėjau keturių dienų (balandžio 5-8 d.), nuostabią plačią, meninę veiklos programą, kurios tik mažą dalį pateikiu. (Taupydamas „Draugo“ puslapių vietą, dienų nežymėsiu).

Koncertai: Vilniaus Filharmonijos salėje, Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras ir Latvijos valstybinis akademinis choras „Latvija“, atliko J. Haydeno oratoriją „Pasaulio sutvėrimas“. Rytjaus diena, minint komp. J. Naujalo 125-tąsias gimimo metines, koncertą atliko Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras, Kauno valstybinis choras, Vilniaus mokytojų namų kamerinis choras ir Vilniaus kvartetas.

Muzikos akademijoje koncertavo svečias iš Danijos Jakobas Bjorgas Jansen. Vargonų salėje skambėjo „Velykinės impresijos“ (Bach, Handel, Vivaldi, Boccherini, Mendelssohn ir kiti kompozitorių veikalai). Autentiškų ir autorizuotų kūrinių mozaiką „Iš protėvių kultūros“ atliko tautinių muzikos instrumentų ansambliai, orkestras ir „Lietuvos“ ansamblio choras. Bacho kūrinių koncertą atliko smuikininkas Vilhelmas Čepinskis.

Klaipėdoje, Muzikos akademijos fakultetą salėje — fortepijoninis R. ir Z. Ibelhauptų duetas. Programoje: Mozarto, Debussy, Ravelio ir Rachmaninovo kompozicijos.

Panevėžyje, Dailės galerijoje, dainavo Moterų choras „Vilnius“.

Vilniaus Operos ir baletų teatre buvo rodoma G. Verdi opera „Don Carlos“ ir baletai — L. Delibes „Coppelia“ ir P. Čaikovskio „Miegančioji gražuolė“. Akademiniame dramos teatre buvo vaidinama Y. Mishima „Markize de Sad“ ir S. Sheperdo „Proto melas“ (premjera). Kiti pastatymai ejo Vilniaus „Lėlės“ teatre, Rusų dramos teatre, Mažosioje salėje ir „Lietuvos aidų“ galerijoje.

Kauno muzikiniame teatre buvo statomos operetės: J.

Strausso „Šikšnosparnis“, „Vienos kraujas“ ir I. Kalmano „Grafaitė Marica“, o Kauno dramos teatre buvo O. Preusslerio 1 veiksmo pjesė „Plėšikas Hocenplochas“, T. Šinkariuko „Kuvada“ ir J. M. Synge „Saulius iš Vakarų pakrantės“ (komedija).

Panevėžio dramos teatre — susitikimas su rašytoju iš JAV A. Landsgiu, O. Sapko pasaka „Kaip tapti paršeliu“ ir J. B. Molierio „Miestelėnų bajoras“.

Klaipėdos dramos teatre ejo H. Pinterio „Išdavystė“, F. Garcia Lorca „Kruvinos vestuvės“ ir J. O'Neillo „Elektrai skirta gedėti“, o muzikiniame teatre — G. Donizetti „Varpelis“ ir G. Bize „Daktaras Miraklis“.

Lietuvos menininkų rūmuose Vilniuje, buvo rodomas H. Šaulevičiaus filmas „Žingsniai alejos gale“ (apie Oskarą Milašį), E. Matuzevičiaus poezijos knygos „Sugrįžimų tyla“ pristatymas ir M. Mažvydo bibliofilų klubo posėdis, skirtas kultūros istorikui ir kolekcionieriui E. Laucevičiui paminėti.

Įvairiuose Lietuvos miestuose, tu keturių dienų laikotarpyje, vyko net 36 dailės darbų parodos!

Tai šviesios prošvaisės, kurios rodo, kad „Menas galings ir stebuklingas“!

KAUNO VARPŲ ŠVENTINIMAS — ATVELYKIO SEKMADIENI

Nuo senų senovės Europoje šventinami varpai. Praradus viltį žemiškomis priemonėmis prisipašyti šios žemės kunigaikštelių dėmesio Kauno varpams, tenka šauktis antgamtinių jėgų pagalbos. Esame tikri, jog Dieviškosios apvaizdos galia išstiprins suklebėjusias Kauno valdžios širdis, apšvies protus, atgaivins apkerpėjusias sąžines ir padės išgelbėti Lietuvos nepriklausomybę ir gyvastingumo relikviją — Kauno karilijoną „Kovų varpai“. Gal jau vien iš pagarbos Aukščiausiam, Jo „Didenybės Valdininkas“ sugebės atsiskirti viliojančių, dažnų ir ilgokai trunkančių užsienio kelių, smagių prezentacijų, atidarymų ir šiaip malonių vakarėlių, suskubs spresti ne tokias malonias, bet neati-deliotinas problemas. Ne tik Kauno varpų...

(„Kauno diena“, 04.07)



EDWARD J. ROSEWELL
County Treasurer,
Cook County
LIETUVIŲ BŪČIULIS

DRAUGAS, trečiadienis, 1994 m. gegužės mėn. 18 d.

5

A.†A.

Dr. Eduardas Tallat-Kelpša

Atsargos majoras, JAV kariuomenės medicinos dalinyje Gyveno Evergreen Park, IL, anksčiau Chicagoje, Marquette Park apylinkėje.

Mirė 1994 m. gegužės 14 d., 9:44 val. vakaro, sulaukęs 72 metų.

Gimė Lietuvoje, Kaune. Amerikoje išgyveno 45 m. Nuliūdę liko: sesuo Ernesta D. Tallat-Kelpša su šeima ir kiti giminės JAV-bėse ir Lietuvoje.

Velionis buvo sūnus a.a. dr. Florijono ir a.a. Anastasios Tallat-Kelpšų.

Priklausė daugeliui medicinos organizacijų. Velionis pašarvotas penktadienį, gegužės 20 d. nuo 11 v.r. iki 9 v.v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer (at Derby Rd.), Lemont, IL.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, gegužės 21 d. Iš laidojimo namų 10:30 val. ryto bus atlydėtas į Pal. Jurgio Matulaičio Misijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 11 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuosirdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: sesuo ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. D. A. Petkus / D. M. Petkus. Tel. 708-257-6667 arba 1-800-994-7600.

P A D Ė K A

A.†A.

Bernadetta Grauziniene

Mūsų mylima Mamytė, Močiutė ir Promotė baigė savo žemišką kelionę 1994 m. balandžio 15 d.

Nuosirdžiai dėkome visiems, dalyvavusiems šermentyse ir laidotuvėse. Dėkome visiems, pareiškusiems mums užuojautą liūdesio valandoje žodžiu, raštu ir per spaudą. Ačiū už gėles, kurias velionė taip mylėjo ir už aukas. Taip pat už aukas šv. Mišioms.

Nuosirdžiai dėkome kun. V. Mikolajčiui ir klebonui kun. J. Kuzinskui už maldas koplyčioje. Taip pat dėkome klebonui Kuzinskui už atlaikytas gedulingas šv. Mišias ir už raminačius žodžius per pamokslą ir apeigas kapinėse.

Didelis ačiū sol. Danai Stankaitytei už jautrias ir gražias giesmes bažnyčioje.

Dėkome karstanešiams ir laidojimo direktoriams už rūpestingą ir malonų patarnavimą. Širdingai ačiū visiems.

Liūdinti šeima

A.†A.

VALERIJA BANKAUSKIENEI

mirus, dukteriai DANGUOLEI GRIGANAVIČIENEI, seseriai LEOKADIJAI ŽVYNIENEI ir jų šeimoms bei artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Angėlė ir Albinas Karniai

KAPŲ PUOŠIMO DIENĄ — MEMORIAL DAY 1994 m. gegužės 29 dieną, sekmadienį

LIETUVIŲ TAUTINĖSE KAPINĖSE įvyks išpūdingos apeigos

• Iškilmes prasidės lygiai 12 val. dienos šia tvarka: nuo steigėjų paminklo prasidės eiseną ir žygius iki paruoštos estrados. Eisenoje ir programoje dalyvaus Petro Zalubos vadovaujamas dūdų orkestras.

• Amerikos legionierių Don Varnas Postas Nr. 986 ir Moterų Auxiliary Unitas dalyvaus eisenoje ir pagerbs už laisvę žuvusius karius.

• Giesmių programą atliks solistė Dalia Fannelli ir Petro Zalubos dūdų orkestras.

• Pagrindinę kalbą pasakys Edward Rosewell, Treasurer of Cook Co.

• Iškilmėse su vėliavomis dalyvauti kviečiami šauliai. Neo Lithuanai, skautai.

VISUS LIETUVIUS KVIEČIAME DALYVAUTI RUOŠIAMOSE APEIGOSE

Lietuvių Tautinių Kapinių Vadovybė

Prašome visus dalyvius pavaikščioti po šias gražias kapines, apžiūrėti puikius paminklus, prisiminti savo artimuosius. Kapinių įstaigoje pareigūnai suteiks jums pageidaujamą informaciją. Taip pat galima gauti įvairių vainikų kapų puošimui.

LITHUANIAN NATIONAL CEMETERY LIETUVIŲ TAUTINĖS KAPINĖS

8201 So. Kean Avenue Justice, IL 60456 (312) 488-0636

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„Lėtūnas“ – tai dar viena tautinių šokių grupė, kuri dalyvaus „Mažojoje tautinių šokių šventėje“ birželio 19 d., 3 val. po pietų, Jaunimo centro salėje. Koncertą ruošia šokantis lietuviškas jaunimas, nes yra pasiryžęs paremti „Draugą“, kuriam skiriamas visas koncerto pelnas. „Lėtūnai“ nuo įsikūrimo vadovauja Nijolė Jasėnaitė-Pupienė, kuri yra ir viso koncerto programos koordinatore. Grupė įkurta 1975 metais ir tebešoka iki dabar, dalyvavusi visose Tautinių šokių šventėse ir pasirodymuose kitomis progomis. Iš tikrųjų pastaraisiais metais retai „Lėtūnai“ šokęys matome scenoje, tai bus gera proga vėl su jais susipažinti ir jų šokių pasigėrėti birželio 19 d. Atvykite!

Chicago Cultural Center ruošia parodą, pavadintą „Parish Treasures: Rooted in Faith“, surištą su Čikagos arkidiecezijos 150 metų jubiliumu. Parodoje bus eksponuojami Čikagos etninių parapijų kultūriniai ir istoriniai lobiai. Juos pamatyti ir parodą aplankyti galima nuo gegužės 19 iki birželio 26 dienos Chicago Cultural Center yra 78 E. Washington, įėjimas nemokamas.



Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos klebonas kun. Anthony Puchenski priima parapijai remti čekį iš Amerikos Vidurio apygardos Lietuvos Vyčių pirm. Algirdo Brazio ir vicepirm. Evelinos Oželenės. Parapijai parama šiuo metu ypač yra reikalinga, nes būtina perstatyti bažnyčios stogą. Nors gauta nemažai pasidėjimų aukoti ir aukų, bet dar labai toli iki reikiamos sumos.

ARAS ROOFING

Arvydas Kiela
Dengiamo ir taisomo
visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 6 v.v.

Advokatė LINA ALTA

Imigracija ir civilinės bylos
875 La Playa St.
San Francisco, CA 94121
Tel. 415-221-4805

Advokatas

GINTARAS P. ČEPĖNAS

2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Gibaitis

6247 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 1-312-776-8700
Kriminalinė Teisė

ADVOKATAS

Vytienis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 778-0800
Valandos pagal susitarimą

Švč. M. Marijos Gimimo parapija kartu su kitomis parapijomis dalyvauja parodoje, minint Čikagos arkivyskupijos 150 metų sukaktį. Paroda vyks miesto centre, Chicago Cultural Center, 78 E. Washington, prasidės gegužės 21 d. ir tęsis iki birželio 25 d. Parodą galima pamatyti nuo pirmadienio iki ketvirtadienio nuo 10 v.r. iki 7 v.v.; penktadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p.; sekmadieniais nuo 12 v.p.p. iki 5 v.p.p.; per šventes uždaryta. Parodoje bus galima pasigrožėti įvairių parapijų kultūriniais ir istoriniais turtais, tuo pačiu pasigilinant šios apylinkės istorijoje, žmonių kilmę ir parapijų ypatybes. Visi kviečiami atsilankyti.

Jonas Butvila iš La Grange, IL, su prenumerata atsiuntė dar 210 dol. auką „Draugui“ kasdieninėm išlaidom sumažinti. Jam už tokia giliai prasmingą auką nuoširdžiai dėkojame.

Alfonsas Jakūbėnas iš Sun City, AZ, pratešdamas dienraščio prenumeratą kitiems metams, kartu atsiuntė ir 100 dolerių auką „Draugui“ išlaikymui padėti. Nuoširdžiai jam dėkojame už šią paramą.

x Marija Norušis ir Bruce Stephenson „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetui rašo: „Vietoje dovanų Motinos ir Tėvo dienos proga vyro tėvams, Dr. & Mrs. C. Stephenson, Nashville, TN, siunčiame \$500 paremti Viduklės našlaičius“. Šiems geriems žmonėms Našlaičių Globos komitetas Viduklės našlaičių vardu dėkoja. Komiteto adresas: 2711 W. 71 St., Chicago, 60629, IL.

(sk)

x Vertingas ir nemažas Baltia Express amerikietiško maisto siuntinys tampa švente ir ne švenčių dienomis. Jame: mėsa, dešra, ryžiai ir daug kitų vertingų produktų, o kaina tik \$38. Daugiau sužinosite paskambinę nemokamu tel. 1-800-SPARNAI arba 1-800-772-7624, arba atvykę į Baltia Express, 3782 W. 79 St., Chicago, IL 60652.

(sk)

x LEMONTE, PL centre, TRANSPAK istaiga veikia kiekvieną savaitę: penktą. 3 v.p.p. - 7 v.v., šeštą. 10 v.r. - 3 v.p.p., sekmą. 8:30 v.r. - 2 v.p.p. Tel. 708-257-0497 arba 312-436-7772

(sk)

Atsaukiamas susirinkimas.

R. Lietuvių bendruomenės Tarybos prezidiumo šauktas visuotinis narių susirinkimas, numatytas gegužės 21 d., šeštadienį, 2 val. p.p. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje, dėl Tarybos prezidiumo vicepirm., šiuo metu einančio pirmininko pareigas, ligos yra atsaukiamas.

Marquette Parko Lietuvių namų savininkų organizacijos narių mėnesinis susirinkimas įvyks gegužės 20 d., penktadienį, 6:30 val. vak., Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje (6820 S. Washtenaw). Nariai ir svečiai kviečiami gausiai dalyvauti, nes bus svarbių reikalų svarstymas. Po susirinkimo – kavutė.

Ingeborga Dapkūnaitė vaidina Marinos Oswald vaidmenį Steppenwolf teatro statomoje dramoje apie Lee Harvey Oswald. Drama pavadinta „Libra“ ir atliekama Steppenwolf teatro salėje (1650 N. Halsted) iki birželio 26 d. Režisierius – John Malkovich.

Algimantas Žemaitaitis, „Gluosniai vėjuje“ režisierius, rytoj atvyksta į Chicago ir pradės pasiruošimus spektakliams, kurie rengiami gegužės 21, 22 d. Jaunimo centre. Rengia Margutis. Visi kviečiami. Bilietai iš anksto gaunami Margučio raštinėje ir Vaznelių parduotuvėje.

Gegužės 14 d. Jaunimo centre įvykusiame Pedagoginio lituanistikos instituto mokslų metų užbaigimo Instituto baigimo diplomai įteikti nemažam būriui absolventų. Dveji metų kursą baigė: Dalius Gilvydis, Julija Krumplytė, Laura Lapšytė, Kristina Liaugaudaitė, Alda Mikučiauskaitė, Romas Mockaitis, Vytas Pabedinskas, Rimas Putrius, Audrė Šlenytė, Elena Tijiūnelytė, Aidė Užgirytė, Gytis Vyngantas ir Karolis Zukauskas; trejų metų programą baigė: Audrė Budrytė, Zita Dubauskaitė, Marius Tijiūnelis ir Elena Tuskenytė; trejų metų baigimo diplomai su pasižymėjimais lituanistikos darbais buvo įteikti: Audrai Mockaitytei, Kazui Motekaičiui ir Ritai Račkauskaitei. Taip pat diplomus gavo, anksčiau trejų metų kursą baigė – Raminta Bilutė, Vilija Gražulytė ir Aras Norvilas. Visi šie jaunuoliai yra labai veiklūs jaunimo – ypač ateitininkų – organizacijose ir išjungę į lietuviško švietimo bei visuomeninį darbą. Vėliau tokiu būriu mūsų jaunimo pasidžiaugti ir jų pasveikinti.

„Ūkininkų turgų“ sezonas dar kartą – jau penkioliktą – atidaromas Čikagos miesto centre (Daley Plaza, prie Picasso) birželio 9 d. Šios prekybos sėkmingai veikia dar 20-ąją miesto vietą, paprastai iki spalio mėnesio. Aplinkiniai ūkininkai ir daržininkai suveža šviežias daržoves, vaisius, gėles, uogienes, vaisių sultis, o didmiesčio gyventojai pasinaudoja proga nusipirkti gerų produktų už prieinamą kainą. Paprastai Daley Plazoje prekyba vyksta nustatytomis dienomis nuo 7 val. r. iki 3 val. popiet. Norintieji sužinoti, kur ir kada bus „Ūkininkų turgūs“ kitose miestose, gali paskambinti Department of Consumer Services, 744-4006.

Dr. Vytas ir Indrė Šemogai, Coeur D'Alene, ID, užsakė mūsų dienraštį vėl kitiems metams ir prie prenumeratos mokesčio dar prijungė ir 100 dol. auką. Jiems tariame nuoširdų acū.

Felicija Krumplienė iš Chicago, mokėdama metinį mokesį už „Draugą“ gavimą, atsilankiusi dienraščio istaigoje, įteikė ir 110 dol. auką. Jai nuoširdžiai dėkojame už šią auką lietuviškai spaudai.



Redaguoja J. Placas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

PLASTAKĖLEI

Plastakėlė geltonoji, Kur skrendi, kur tu plasnioji? Ar ieškot meduoto žiedo, Ar klausyt kaip paukščiai gieda?

Nors vikri, bet aš pagausiu ir iš naujo vėl paklausiu: kur skrendi, kur tu plasnioji ir kam tu mane vilioji į pasaulį tą bekrastį laimės žiedo susirasti?

Skrisk į tolumas, plasnoki, tik manęs tu nevilioki. Man daržely žiedas žydi, toks gražus, visi pavydi!

Laimutis B. Švalkus

SIELOS IR ŽVAIGŽDĖS (Padavimas)

Katalikų bažnyčia gegužės mėnesį paskyrė Marijos garbei. Bažnyčiose atliekamos gegužinės pamaldos, o seniau ir Lietuvoje kai kurios šeimos gegužinėms pamaldoms skirdavo pusvalandį ar daugiau laiko. Vis daugiau pasauliui nusisukant nuo Dievo, pradeda nykti ir buvę papročiai. Gegužės mėnesio proga, noriu pateikti jums keletą padavimų, žmonių pasakojimų, kurie turi ryšį su Dievo Motina Marija. Padavimai yra žmonių sukurti pasakojimai, kurie ne visuomet atitinka istorijai. Štai vienas tokios tautosakos pavyzdys: „Tenusimena žmogaus siela, tegul nedejuoja, nes nėra našlaitė, turi amžiną Tėvą danguje ir Jo Motiną užtarėją. Tegul neliūsta žmogaus siela! Kur jina bus: ar tolimame krašte, ar už jurių marių, ar už aukštų kalnų, visur ir kiekvieną žingsnį saugo visagale Dievo Apyvaizda. Tegul nedvejoja siela, tebūnie kaip saulė, kaip mėnulis, kaip žvaigždės. Tebūnie, nors maža dalelė jų, tebūnie dangaus veidrodžiu, tegul nors vienas dangiškos šviesos spindulėlis atsispindi joje. Teprisimena siela, jog aptemusios žvaigždės, nebeduodančios nė vieno spindulėlio šviesos, angelų yra nubraukiamos nuo dangaus, kaip negyvos ir niekam nebereikalingos. Toks likimas laukia ir sugedusios sielų, nebeišduodančių ir nebeprisimančių jokio šviesos spindulėlio. Žmonių sielos turi būti žvaigždėmis, jos turi žibėti, turi kilti vis aukštin ir aukštin, nes aukštai teka šviesos upė, o žemai tik tamsuma. Žemai mirtis, aukštai atgimimas“.

MŪSŲ ŠEIMA

Mano mamos vardas yra Alma. Aš turiu du katinus. Mano brolis Tauras. Mano tėtė yra gražus.

Aukšė Stočkutė

Mano šeimoj yra trys gyvuliai ir keturi žmonės. Mano gyvulių vardai: Snigis, Laumžirgė ir Jitutė. Aš turiu mamą, tėtę ir sroluką.

Tomas Mikuckis

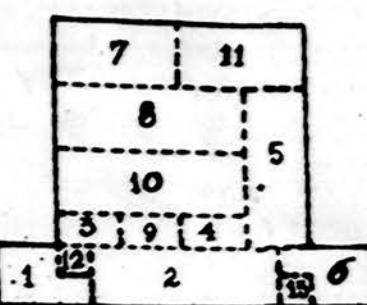
KAI AŠ UŽAUGSIU

Kai aš užaugsiu, aš gyvensiu laivai salose. Aš būsiu gailėsi. Ingoji seselė. Aš dirbsiu igoninėje. Aš turėsiu vyrą ir vieną vaiką. Mes kasdien sisime į pajūrį ir maudysimės.

Karina Balčaitė

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus



GALVOSŪKIO NR. 131 ATSAKYMAS

Žiūrėkite brėžinėli.

GALVOSŪKIO NR. 132 ATSAKYMAI

1. Ledų patiekalo užuomazga Europoje įžvelgiama nuo 62 metų po Kr., tai yra nuo imp. Nerono laikų. Nuo kalnų bėgikų atneštus ledus ir sniegą sumaišydavo su medumi, sultimis, vaisiais ir tuo gaminu imperatoriaus vaišindavo savo svečius. Vėliau didysis italų keliautojas Marco Polo (1254-1324) iš Tolimųjų Rytų ar Kinijos atvežė Europos delikatesinių ledų gaminto receptą. Iš Italijos ledai pasiekė Prancūziją ir skaitėsi liuksusiniu karališku patiekalu. Ameriką ledai pasiekė 1700 metais. Yra žinoma, kad ypač ledus mėgo prez. George Washingtonas. Karaliaus Mindaugo laikais Lietuvoje ledų patiekalo dar nebuvo (The Amer. Peoples Enc., 10-868, Chicago, 1953). 2. Manoma, kad italas Marco Polo gimė maždaug 1254 metais, o Mindaugas buvo vainikuotas karaliaus vainiku 1253 m., todėl galimas dalykas, kad minėtas datos sutapo (Enc. Lituanica, 3-540, Boston, 1973. Šapokos istorijoje 53 psl. yra už 1253 metus). 3. „Titanikai“ skendant, žuvo vienas lietuvis (Liet. Enc. 31-246, Boston, 1964).

MIELA MAMYTE

Aš linkiu tau laimingos Motinos dienos. Čia mano eilėraštis tau: Aš mėgstu dviračius, Aš mėgstu jūrą ir smėlį, Man patinka valgyti pitką, Bet labiausiai aš myliu tavę!

Tu, mama, mėgsti gėles, Tu mėgsti ir šokoladą, Tau patinka skaityti gerą knygą, Bet tu labiausiai myli mus!

Ačiū už viską.

Marius Hauser
Bostono lit. m-los mokinyks.

GYVOJI LIEPSNA

Jau dvidešimt dveji metai be Kalantos. Mes visi ji gerai prisimename, kai Lietuvoje, siautėjant žiauriam rusų persekiojimui, išdrįso paskendęs liepsnose šaukti: „Laisvės Lietuvai!“ Tas ugninis šūkis uždegė jaunimo širdis karšta Tėvynės meile. Tas šūkis prisidėjo ir prie Lietuvos laisvės paskelbimo.

Laisvė paskelbta, bet ar Lietuva pilnai laisva? Šiandien daug kas klausia ir gauna miglotą atsakymą. Okupaciniai šešėliai dar slankioja visur, tikrieji patriotai dar mažesniai. Sibiro tremtiniai dar tebėra tremtiniais, nes negali atvykti į savo tėviškes. Reikia prikelti Kalantą iš amžinojo poilsio vietos ir dar kartą išgirsti jo šauksmą: „Pilnos laisvės Lietuvai!“

Redaktorius

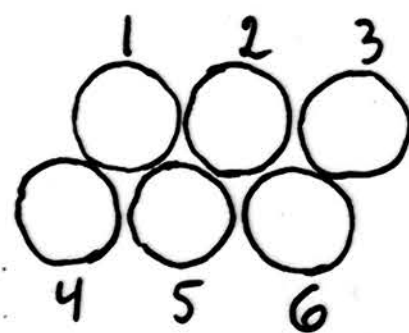
DIOGENAS IR PLIKIS

Diogeną, graikų išminčių, kartą iškoneveikė (iškoliojo, apšmeižė) vienas plikagalvis vyras. Diogenas pasakė: — Dieve gink, aš jo neplūstu (neniekinu)! Priešingai, gerbiu tuos plaukus, kurie paliko tokį piktą pakaušį.

Ezopas

Jei atejai į kiemą, baik jeiti ir į trobą.

Taip džiūsta, kaip kirmėlė ant lapo.



GALVOSŪKIO NR. 133 ATSAKYMAS

Žiūrėkite brėžinėli.

Skrituliukas reikia sunumeruoti, kaip parodyta brėžinėlyje. Pirmu stūmimu reikia nr. 6 pastumti, kad paliestų 4 ir 5 numerius. Antru stūmimu nr. 5 pastumti, kad paliestų 2 ir 3 numerius (apačioje, ne viršuje). Trečiuoju stūmimu nr. 3 pastumti, kad paliestų 5 ir 6 numerius. Ir taip gausime galvosūkių brėžinėlio nr. 2 vaizdą.

GALVOSŪKIO NR. 134 ATSAKYMAS

Toilet water kvapai yra stipresni už cologne.

GALVOSŪKIS NR. 157

Kas yra Lietuvos Respublikos pirmųjų pinigų-monetų autorius? 2. Šiais metais sueina 50 metų sukaktis nuo dailininko-skulptoriaus Juozo Zikaro (1881-1944) tragiškos mirties. Jis žuvo 1944 m. lapkričio mėn. 10 d., būdamas 63 m. amžiaus.

Lietuvoje yra žinomos statulos: „Artojas“, „Knygnešys“, „Vargo mokykla“, „Laisvė“ ir kt. Kurias iš jų sukūrė skulptorius J. Zikaras ir kurias skulp. Petras Rimša (1881-1961)? 3. Du žymūs Lietuvos skulptoriai: Juozas Zikaras ir Petras Rimša – abu gimė tais pačiais metais ir tą patį mėnesį, kuris iš jų buvo senesnis? 4. Kurios kilmės yra žodis Tragedija? 5. Kodėl gegutė yra priskiriama prie parazitinių paukščių?

Už teisingus ir platesnius paaiškinimus gausite 10 taškų, už trumpus ir apytikrius, tik 5 taškus.

Atsiuntė kun. dr. E. Gerulis

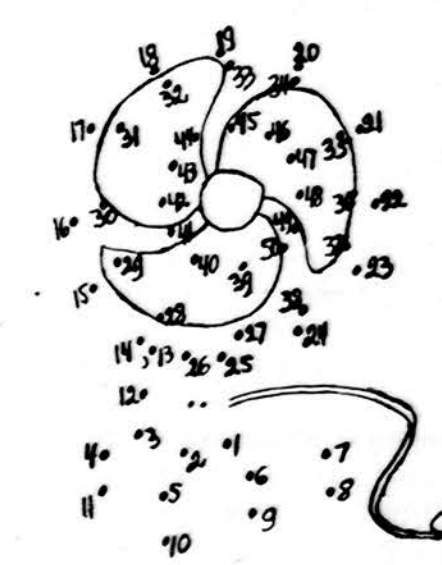
GALVOSŪKIS NR. 158

1. Jei keliautumėte iš Oklahomos į Iovą, reikėtų pervažiuoti Missouri ar Nebraską? 2. Iš Delaware į West Virginiją, pervažiuotumėte Virginiją ar Maryland? 3. Iš Floridos į South Caroliną, pervažiuotumėte Georgiją ar Alabamą? 4. Iš Pensilvaniją į Michigan, per Ohio ar Indianą? 5. Iš North Dakotos į Wisconsin, per Minnesotą ar Michigan? (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 159

Parašykite, kaip keičiasi poromis surašytų žodžių reikšmės, keičiant kirčio vietą žodyje: arti – arti, gelė – gelė, giria – giria, jaučiu – jaučiu, pamato – pamato, manęs – manęs, pašalo – pašalo, kuriame – kuriame, seniai – seniai, siulė – siulė.

Sudėkite ant tų žodžių skiemėnų skirtingus kirčius ir parašykite pasikeitusio žodžio reikšmę, paaiškindami trumpu sakiniu. (10 taškų)



GALVOSŪKIS NR. 160

(Žiūrėkite brėžinėli) Sujungę taškus, sužinosite kas per daiktas. Parašykite lietuvišką pavadinimą ir kuriam tikslui yra naudojamas? (5 taškai)

IVAIRI TAUTOSAKA

Eidamas į karą pasiimk krikšto marškinius, jie saugos nuo kulnų. (Seirijai)

Dvišakį medį seniau nebuvo galima kirsti, kad vaikai nebūtų kurti. (Tverėčius)

Mažus vaikus sveria esant jaunam mėnuliui, tada vaikams svorio prisideda, gerai auga. (Ukmergė)

Jei gimusi mergaitė yra panaši į tėvą, ji turės gerą dalią, o jei į motiną – neturės geros dalies. (Pabiržė)

Jei duklė panaši į tėvą, o sūnus į motiną, tai tie vaikai bus laimingi. (Salakas)